

Taxa postală
plătite in num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-
Telefon: 9-77. Előfizetési árak
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej.
Földre: Havonta 1, negyedé-
vére 6, egészévre 10 do-
detések díjazás szerint.
"KELET" az erdélyi és magyar
szolidaritás egyetlen napilap,
keink utánnomását es-
rás megjelölésével engedjük meg.

KELET

11. szeptember 11. 1933
Budapest
21. szeptember 11. 1933

Bérmentelen leveleket nem fogadunk el
Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámor Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Matei Millo 18.

Szomba, 1933 június 3.

5693. EV SZIVAN 9. XVI. EVF. 123 SZÁM.

Zománcozott körnök

Vannak érzelmes lelkek, akik a világ nyomorúságának láttán alkoholba, szerelembe, morfinizisba, vagy — politikába menekülnek.

Helyesebben — demagógiába. Vannak azonban széplelkek is, akik a világ nyomorúsága láttán különleges esztétikai bódulatba menekülnek.

Mint például az angol ladyk egy része akik körmeikre legujjabb zománcot készíttetnek, hogy ennek színes fénye elfedtesse velük a londoni külvárosok irzatos nyomorát.

Valóban meglehető részvét ez. Az ember könnye kiesordul a hallatán.

Több ez a finomság, mint amennyit normális szívvvel el lehet viselni.

A munkanélküliek milliói, ha nyomorognak is, legalább a ladyk körzománcában gyönyörködhetnek.

De van más előnye is ennek a legujabb divatnak.

Fellendíti a zománcipart. A beteges szív- és lélekkultusz helyett pedig a körnök kultuszát helyezi a fényűző élet középpontjába.

Van ebben valami szimbólikus vonatkozás is.

A körnök az ember ragadozó multjának bizonyossága.

Fogával és körmével tépte össze az elejtett vad, néha elejtett ellensége húsát.

Akkor még az emberek körmei piszkosak és véresek voltak.

Ma zománcoktól tündölkölnek.

Es jól is van ez így: a ragadozás technikája ma sokkal fejlettebb, ehhez kell alkalmazkodnia a körnöknek is.

Már mint az előkelő ladyk körmeinek. Elvégre a kultúra és civilizáció századában élünk.

Zemáne van a szíveinken, a szavainkon, a hazugságainkon és a rosszaságainkon.

Hideg, kegyetlen zománc, mely elfedi ami emberi az emberekben.

Ideje volt, hogy a körnökre is rákerüljön.

Sztalin Canossája

A legutóbbi moszkvai kiskáték szerint három főellensége van a világ proletáriumának: a burzsoázia, a szociáldemokraták és — Trotszkij, helyesebben a trockizmus.

Igy nyilatkozta ezt ki Sztalin, a vaskezu diktátor, aki miután részben kiszajtozta Trotszkij programját — száműzetésbe küldte őt.

Ami rágalmat, lekicsinylést, megvetést egy emberre szórni lehet — azt Sztalin és szűkebb vezérkara mind rászórta Trotszkijra, Lenina bizalmasára és az orosz forradalom egyik főhősére.

Es mint a kritikáján nyájhoz illik — a tegnapi Trotszkij-rajongók éveken át együtt ordítottak Sztalinnal és leárusulták, lekopták a hajdani népbiztost.

Akinek a szovjet-bürokraták szemében valóban nagy büne volt: jobban látott, előbbre látott, mint ők.

Es most Sztalin maga az, aki visszainvitálja Trotszkijt Moszkvába.

A vaskezu, a kíméletlen kaukázusi Canossát jár és békülékeny, sőt egyenesen sziréni hangokat hallat a hajdani áruló felé.

Önkénytelenül felvetődik a kérdés: mi okozhatja ezt a váratlan fordulatot?

Sztalin változott-e meg, vagy Trotszkij? Vagy a kiskáték megfélemlíthetetlennek hirdett kinyilatkoztatásai nem váltak be?

A németországi események eme utóbbi feltevését igazolják.

A dogma csodjót.

Es a kritika győzelmét a dogmán, amelyet Trotszkij képviselt.

Annak belátását, hogy a világot nem lehet parancsszóra megváltani, mert ha kevés bölcsességgel is kormányozzák azt — maguk a kormányzotok sem mindannyian hősök és bölcssek.

Sztalin külpolitikájának teljes csodje nyilvánvaló.

A hitlerizmus előretörése bizonyítja ezt.

S ha most Canossát jár a kaukázusi

„A határok revíziója nem jelentené a krízis megoldását”

Titulescu és Benes sajtónyilatkozatai Prágában

Prága, június 2. Benes egyik újságíró kérdésére adott válaszában azt a meggyőződését hangoztatta, hogy a kisantant külügyminiszterének tanácskozása másodnapjáról kiadott hivatalos közlemény elég világosan megadja a lehetőségét a Magyarországhoz való közeledésnek, amelyet a kisantant államok ösztintén óhajtanak.

Titulescu a sajtó fogadáson azt hangoztatta, hogy Magyarország iránt barátsággal viseltetik és örömmel látnák, ha a kisantant és Magyarország között

közeledés jönne létre. A román külügyminiszter a továbbiak során rámutatott arra, hogy általában túlozzák a határok jelentőségét. Szerinte helyes nemzetközi együttműködésen alapuló politika mellett, kevésbé számítanak a határok. Titulescu azzal végezte nyilatkozatát, hogy a határok revíziója nem jelentené a krízis megoldását. Egyébként Genfben valószínűnek tartják hogy, a szovjet és a kisantant államok között már közelebbi rendes diplomáciai viszony alakul ki.

Egyelőre késik a négyhatalmi szerződés aláírása,

mert a leszerelés és egyenjogúság kérdéseiben nézeteltérések vannak a hatalmak kormányai között

Ujra elnapollák a leszerelési konferenciát

London, június 2. A Times római távirata szerint még nézeteltérések állanak fenn a hatalmak kormányai között a leszerelés és egyenjogúsítás kérdéseiben s ezért késik egyelőre a négyhatalmi szerződés aláírása.

A római sajtó hangja a parafalást illetően továbbra is bizakodó. Ezzel kapcsolatos jelentések szerint egy hírlik, hogy Lengyelország azt kívánja, hogy a négyhatalmi egyezmény szignatárius hatalmai tegyenek külön nyilatkozatot, melyben hangoztatják a maguk részéről is a népszövetségi alapokmány teljertalmu tiszteletben tartását s azt a kijelentést, hogy különösen területi kérdésekben nem is képzelnék más eljárást, mint amelyet a Népszövetség égisze alatt folytatnak le.

Egyidejű genfi híradás arról számol be, hogy a leszerelési konferencia főbizottsága néhány napon belül befejezi a Macdonald-tervezet első olvasásbani vitá-

ját. Ekkor dönteni fognak afelől, hogy a tervezet a készítenő leszerelési egyezmény alapjául szolgáljon-e, majd elfogják napolni a leszerelési tanácskozásokat július 3-ig.

A leszerelési konferencia szünete alatt a technikai albizottságok tovább működnek s a konferencia elnöksége is elő fogja készíteni a második olvasás vitájához a Macdonald-tervezethez betervezett módosítások összegegyeztetését.

London, június 2. A Daily Telegraph legujabb közlése szerint a négyhatalmi egyezmény aláírása újabb halasztást szenved, mivel még mindig komoly ellentétek állanak fenn a hatalmak kormányai között a német egyenjogúság és a békeszerződések revíziója kérdésében. Francia részről biztosítékokat kívánnak abban az irányban, hogy a revízió még a Népszövetség alapokmányának keretén belül is megnehezíthessék. Ezt pedig a többi hatalmak nem akarják elfogadni.

diktátor, ugy ez kényszerű beismerése annak az igazságnak, amit Trotszkij hirdetett, hogy ukázokkal nem lehet az Oroszországtól nyugatra eső munkásságot — Moszkvától irányítani.

Ahogy ezt a pénz-ügyminisztérium elképzeli

Már tudnillik azt, hogy pénzt fog kapni a lakóktól, a házigazda adójának kifizetésére.

Mert arról van szó, hogy a lakónak a jövőben kontrollálni kell: kifizette-e a házigazda az adót, vagy sem.

Amennyiben nem, úgy az adóhivatalnál kell befizetni a házbért.

Enyhén szólva: nevétség.

Ma, amikor minden második lakó adós marad a házbérrel, amikor minden házigazda szíves örömet fizetné az adót, csak lenne miből, ilyen ötletekkel keseri-

tteni el a háztulajdonosokat és a lakókat egyaránt.

Hogy menayi ribillió keletkezik majd ebből.

Es minden ribillió újabb teherterhelés lesz, nem a házigazda, hanem a lakó számára.

Meg fogják büntetni a lakót, mert nem kérte el a házigazda adókönyvecskjét.

Meg fogják büntetni a lakót, mert megnézte ugyan a házigazda adókönyvecskjét és mégis a házigazdának fizetett, nem az adóhivatalnak.

Meg fogják büntetni a lakót, mert részletekben fizeti a házbért — az adóhivatalnak.

El fogják árverezni a lakót, mert nem tud házbért fizetni az adóhivatalnak.

Ilyen következményei lehetnek ennek a dolognak, ennek a mélységesen bölcs kormányzati rendeletnek.

Csak tudnánk, hogy mire jó egy ilyen rendelet!...

VILAG TÜKRE

örvény előtt a hitlerizmus

Francesci Nitti, volt olasz miniszterelnök tollából való az alábbi cikk.

Nem hinném, hogy lenne ember, aki jöhíszeműen mondhatná rólam, hogy nem érzek szimpátiákat Németország irányába. Emlékezzünk csak vissza? A háboru után én voltam az első miniszterelnök, aki felismertem a békeszerződések nagy igazságtalanságait és nem állottam meg az egyszerű megállapításoknál, hanem memorandumokban, könyvekben és gyűléseken szolgáltatam bizonyítékokat ezekről és követeltem az igazságtalanságok korrigálását és pedig a világbéke, az emberiség lelkiismerete és a fejlődés érdekében.

Most, hogy értesülök Hitler diktatúrájának véres és brutális ildőzéseiről és hallom, hogy miket követnek el a zsidó és az ugynevezett „marxista” pártok ellen, mélyen meg vagyok rendülve.

Megkérdem önmagamtól, vajjon előnyös lenne a civilizáció érdekében, hogy átengedjük a keleti határon lévő területeket, sőt a Saar-vidéket a nemzeti szocialista Németországnak. Vajjon lehet-e megtenni azt azok után, amit Hitler mondott és cselekedett az alacsonyrendű fajokról: vajjon átadhajjuk-e ezek után Németországnak háboru előtti kolóniáit? A náci metódusa, brutalitása, erőszakoskodása megrendítette mindazokat, akik valaha Németország barátai voltak. Hitler a német népek beígerte a birodalom nagyságát és azt is, hogy jólétet szerez a népeknek. Azonban fenyegető magatartása és híveinek kriminális erőszakoskodása bizony mindnyájunkat bizalmatlanná tesz Németországgal szemben. Lehetetlennek teszik számunkra a szerződések revízióját és nem venném szívemre, hogy egyenjogúsítam feyverkezés tekintetében más államokkal. Németország az összeomlás után a békeszerződések tulkapásai miatt szimpátiával találkozott Angliában és Amerikában, főleg Dél-Amerikában. Ez a hangulat azonban Hitlerrel szemben megváltozott.

Hitler Németországa nem élhet békében saját állampolgáraival, akik progresszív szellemiségüknek fogva kritikai szemmel nézik azt az elfajzást, amit ez a rendszer meghonosított a nagy birodalomban. A szabad szellemek és a demokraták fojtott lázadását éreznők kellene. De nemcsak ezek az elemek élnek nyugtalanágban Hitler miatt, hanem Európa mindazon népei, akik kivívták demokráciájukat és akik ezen az alapon akarják látni országaik további fejlődését. Meg kell állapítanom, hogy az olasz nép hangulata kedvezőtlen Németország felé. De a többi országok is nyugtalanok, sőt izgatottak a német események miatt. Az angol alsóházban történt német viták eléggé bizonyítják, hogy Hitler Németországa az egész világ előtt ellenszenves. Izolálva áll a német birodalom, amely eddig morális vereséget szenvedett — ami politikailag rendkívül súlyos jelenség. Most már, ugylátom, gazdasági szakadékok előtt is áll.

Amikor Hitler azt iratta egyik cikkében, hogy Franciaország erendő ellensége Németországnak és azért védelmezi a négereket és a zsidókat, mert meg akarja tartani világhatalmi pozícióját, nem is sejtette, hogy a francia népet ezzel a nagyságnak milyen magas piedesztáljára emelte. Ha igaz az, hogy Franciaország védelmébe veszi a négereket és hogy nem ismer antiszemitizmust, akkor igaznak kell lennie annak is, hogy Franciaország ma a di-csőségnek egy új glóriáját szerezte ezzel.

En magam nem hiszek a marxi tanításokban és nyíltan megmondom,

ZÉRT KÁT

zaban andulul 3. en oleson. ovása tel- leszáított

Kincstári

30. Madge- és az ural- armazó kincs- oló dekrétu- ivüli költség- június hó fo-

etés

30. Harso- uecal tünte- sztagba feja- l vassárdá- l felszólítot- ásokra. A- a tüntetés- t közül töb- ásáért letar-

zuhant

30. Turnu- 100 tonnás- lli vonalra. illással bo-

a Csallóköz- Csallóközben- zoldségter- Csehszlová- zenni tudják

ar kincstárt, téné, akinek- ált, kártéri- tárt néhány- lett erkölcsi- éért.

szerelemét, ol jelentik: leány felté- tait száрма- sselőt, majd

első hatasai- a német- vos csapat- a salzburgi- a lázas pro- okban, hogy- maradó né- bi éveken- tték az ün- neinek.

ferenciákat- ények szá- znetközi ke- szusa kere- k delgátu- melyen elha- gggazdasá- pal prefe- a dunai ál- ényei szá-

akozó gyű- zsből jelen- zések elleni- sban és ví- zetek, Dél- zetek három

apkiadó Bt- rada Baroz- telefon: 9-77.

Urania Mozgó
Általános közkívánatra
Grand Hotel
Főszerepekben: Greta Garbo, Joan Crawford, John és Lionel Barrymore

hogyan antimarxista vagyok. Meg vagyok arról is győződve, hogy a marxizmus közlök közül egyetlenegy sem fog bevalni. De a marxizmust üldözni ép olyan ostoba, mint amilyen fölösleges és haszontalan munka, amely még azt a veszedelmet is rejti magában, hogy magához vonzza a tömegeket. Mint hogy a marxizmus koncepciójait semmiképpen sem nélkülözi történeti és társadalmi vonatkozásban az alaposságot és nagyságot.

Szabadgondolkodó vagyok, de katolikus országban születtem, katolikus vallásnak. Mégis minden vallást a türelmesség szemüvegén át nézek és minthogy foglalkoztam a zsidó nép történetével és ismerek zsidókat, mondhatom, csodálni való nép ez. A legnemesebb eszmék gigantái, a mindenütt jelenvaló Isten ideáljának megteremtője. Az igazságosság gondolatának és a szocializmusnak is zsidó szellem a forrása. Ez a szellem Szokrates és Plato előtt évszázadokkal már közvetítette az emberiség számára az igazságnak és az emberiségnek azokat a gondolatokat, amelyek egyedül képesek arra, hogy a népeket megóvják az erőszaktól, a brutalitástól, a háborútól. Nem habozom kijelenteni, hogy szeretem a zsidókat, különösen szeretem őket akkor, amikor hallom és látom, hogy üldözik. Egy nemzet, amely a zsidókat üldözi, önmaga fölött ítélkezik. Minden üres reakció antiszemizmussal kezdődik és antiszemizmussal végződik.

Hitlernek és barátainak a fajvédelemről szóló banalitásai és azok a megállapítások, amelyeket ezek az urak a germánokról tesznek, hogy tudniillik a germánok az árja faj legelőkelőbb származékai, nem egyebet semmitmondó közhelyeknél. Feneketlen tudatlanságnak a bizonyítékai az efféle állítások. Aki komoly etnográfiai és antropológiai felkészültség fölött rendelkezik, csak nevetni tud Hitlernek és „tudósainak” abszurd kijelentésein. De ezeket az ostobaságokat a náciok felhasználják arra, hogy tolvajlásukat, gyilkosságukat és üldözéseiket igazolhassák. Ime a tudatlanság így válik tragédiává.

Északamerikai Egyesült Államok a leghatározottabban felelték a hitlerizmusra. A párizsi követéségi megbízást, vagyis a legfontosabb missziót egy zsidóra bízta. Ha Franciaország valóban a zsidók védnöke, akkor az Egyesült Államok, vagyis a világ legerősebb nagyhatalma színdíjt küld ki Franciaországba, hogy képviselje.

Hitler izolálta Németországot. És ezért el van szigetelve lelkiunktől. És a békeszerződések igazságtalanságai elűntek ama igazságtalanságok mellett, amelyeket Hitlerék elkövettek a zsidók, a demokraták és a szocialista pártok ellen. Nem lehet apellálni az igazságtalanságra akkor, amikor valaki még nagyobb igazságtalanságokat követ el. Na gyon kételkedem abban, hogy ilyen mód szerekkel meg lehessen szilárdítani a hatalmat. Egyelőre azt tapasztalom, hogy ellenszenves, visszautasítást és elszigeteltséget eredményez ez a módszer. Kétségteljesen bizonyára a mostaninál nagyobb nyomort és még súlyosabb krízist fog hozni Hitler uralma.

BRAUN MIKLOS
modernül berendezett
litográfiai műintézetét
Cluj, Str. Tunarilor 4.
MEGNYITOTTA
Készít minden szakmába vágó munkát, mint: levélpapírt, szines címkét, plakátot, LEHUZÓKÉPET, TRANSPARENST (ablakplakátot), faltkartont, csomagoló-papírt. Mindent a legszebb és legizlésebb kivitelben.
NAGYON OLCSÓ
VERSENYÁRAKON
Telefon 5.63.

Nagy meetinggel vette kezdetét Londonban a német zsidók érdekében megindított segélyakció

Antony de Rothschild, dr. Weizmann, Claude Montefiore, dr. Hertz főrabbi, Neville Laski a német zsidók tragikus helyzetéről. Az egyetlen megoldás a palesztinai kolonizáció

Hatvankétezer font gyűlt már össze Angliában a német-zsidók segélyalapra

London, június 2. Az angol zsidók nagy gyűjtőakciója a németországi zsidók érdekében imponáns gyűléssel vette kezdetét Londonban. Mintegy 500 meghívott vendég vett részt a meetingen, melyet a londoni hitközség székházában tartottak meg. A gyűlést Anthony de Rothschild elnökölt, míg mellette a tribünön Lionel Cohen, Leonard G. Montefiore és prof. Samuel Alexander ültek. A beszédek sorát Anthony de Rothschild nyitotta meg, aki rámutatott a németországi zsidóság helyzetére és hangsúlyozta, hogy minden körülmények között lehetővé kell tenni a zsidók kivándorlását és főleg Palesztinában való letelepedésükre kell nagy súlyt fektetni.

Weizmann nagy beszéde

Ezután dr. Chaim Weizmann az angliai cionista föderáció elnöke és Jewish Agency, illetve a Cionista Világszervezet volt elnöke emelkedett szólásra. Hangsúlyozta, hogy ne annyira vádakat emeljenek, hanem számoljanak inkább egy hirtelen katasztrófa tragikus realitásaival.

— A németországi eseményeknél — mondotta Weizmann — nem lokális történetről van szó, hanem sokkal inkább érinti ez az egész zsidóságot. Az egykori cári Oroszország zsidóüldözései egy kis autokratikus rétegből indultak ki, míg jelenlegi németországi politikát a nép nagy többsége teszi magáévá. Ez a nagy különbség lényegesen elválasztja a német és az orosz zsidók helyzetét.

Az orosz zsidók, mint büszke nép éltek volna gettóikban morális erővel telve. A német zsidók zsidósága sok tekintetben üres fogalommal lett.

A zsidók ezt mondták neki: „Te nem vagy zsidó!”, a német viszont ezt mondotta: „Te nem vagy német!”. Tragikus azonban ez a visszavetés 150 évvel az emancipáció után egy olyan országban, ahol 1000 esztendeje élnek már a zsidók. A közvetlen nyomor segély és a vándorlásról való gondoskodás csak egy részét menti meg a német zsidóságnak. 1920-tól 1932-ig 80 millió dollárt hoztak fel a kelet-európai segélyezés céljaira. Egy új politikai lendületnek és egy új segélyakciónak kell most jönnie. A régi bevándorlási országok kapuit bezárták. Ilyen körülmények között

Palesztina — hová nem mint menekültek, hanem egy jog révén mennek a zsidók — rendkívüli jelentőségre és fontosságra tesz szert. Palesztina a közeljövőben a német zsidók nagy számát fogja befogadni.

Mindenesetre szükséges, hogy alkalmazkodjunk az adott helyzethez és viszonyokhoz. A palesztinai falvakban jó családokból származó fiatalembereket látam szerény életet élni. Kurfürsterdammban bizonyára több pénzt költenek el, Palesztinában azonban boldogabban élnek az emberek. Vissza a mi eredetünkhöz, a mi ősi tradícióinkhoz és ez erőt fog adni népünk talpraállításához. Egy tisztalékű, méltóságos közösség felépítése Palesztinában ki fogja kényszeríteni a világ tiszteletét népünk számára.

A német alaposság

Weizmann nagyhatású beszéde után dr. Claude G. Montefiore szólalt fel. Az oly gyakran megcsodált német alaposság — mondotta — ezalkalommal abban nyilatkozott meg, hogy egy hatszáz ezer lélekszámú álló népesség nagy részét szerencsétlenségbe és nyomorba döntötte. A katasztrófa nagy méreteire való tekintettel egy félmillió font aligha lesz elegendő a felségítés művéhez. Hogy hová fogják fordítani a pénzt, azt a német zsidókra kell bízni. De ugyanolyan súlyos hiba volna, ha egy pennyt is megvonnánk a Palesztina-műtől, mint amilyen hiba volna, ha dr. Weizmann minden más célra

szánt pennyt Palesztina számára követelne. A becsületükben, odaadásukban és lojalitásukban megtépzott német zsidók fájdalmát nem tudjuk enyhíteni, csak nyomorukon tudunk segíteni.

Az angol zsidóság egysége

Ezután dr. Hertz londoni főrabbi, Simon Márks és Neville Laski a Board of Deputies elnöke szólalt fel, aki hangsúlyozta, hogy az a tény, hogy egy Rothschild áll az akció élén, és Hertz főrabbi dr. Montefiore és dr. Weizmann is megjelentek ezen a tribünön, azt bizonyítja,

Német és magyar képviselők kampós keresztes interpellációja a csehszlovák parlamentben

Prága, június 1. A csehszlovák köztársaság elnöke felhívta a csehszlovák parlamentet, hogy vizsgálja meg a német zsidóság helyzetét és az interpelláció, amit a parlament reakciós csoportjának képviselői terjesztettek a Ház elé. Az interpelláció így hangzik:

— Ha valóban birodalmi német állampolgárok most menekülésszerűen elhagyják a német birodalmat, akkor vagy olyan emberek, akik közönséges politikai bűnököt követtek el, azzal, hogy gyújtogattak, vagy gyilkoltak és a külföldre való meneküléssel akarnak megszabadulni a büntetéstől, vagy pe-

dig olyan emberek, akik azelőtt politikai korrupcióval és törvénytelen uton nagy vagyontokot szereztek és a törvényes üldözök elől menekültek külföldre. Az Emberi Jogok Ligája nyíltan követeli a csehszlovák kormánytól, hogy a menekült kommunista és más bűnözőknek adjon menedékhelyet és támogatást. Ezzel a felhívással a liga a társadalom erkölcsi törvényeivel szembehelyezkedett.

Az interpellációt huszonketten írták alá, közöttük Szentiványi dr. Szilló, Jablonitzky és számos német képviselő.

Június 22-ikén nyílik meg Püspökszlovákia a

Schwartz-féle orth. kóser pensio

felntötteknek és gyermekeknek (felügyelettel). Lakás, fürdő és elsőrendű orth. kóser ellátás. Felntötteknek 120 lej, gyermekeknek 100 lej. Erdeklődni: Schwartz Menyhértné leányinernátusban, Oradea.

Az emigrált Jakob Wassermann előadást tartott a német zsidóság „hazatéréséről”

Prága, június 1. Jakob Wassermann, a világhírű zsidó író, akinek menekülnie kellett Németországból, május 30-án Prágában nagy és intelligens közönség előtt előadást tartott ezen a címen: „Külső és belső életvonalam”. A nagy regényíró ezuttal mélyenjáró önvalómással mutatkozott be hallgatói előtt. Az előadás folytatása annak a könyvnek, amelyben igyekszik kimutatni, hogy valaki lehet jó zsidó és egyúttal igaz német is. „Mein Weg als Jude und Deutscher”, valamikor utmutatója volt a német zsidóságnak, annak, hogy nem akart teljesen szakítani a zsidó származással, meg akart maradni „hitében”, azonban népi sajátosságai rovására át akart hasonulni a németekhez.

Jacob Wassermann kifejtette, hogy föntartja továbbra is eddigi nézetét, de az utóbbi idők eseményei korrektrára kényszerítik. Az asszimilációs buzgalom ösztönyszerűen csökkent már a mai németországi zsidóságban, a zsidók ugyanis rájöttek, hogy lehetnek

országuknak kitünő fiait, anélkül, hogy mohón kellene siettetniük a természet rendjét. Ő maga nemcsak saját vizsgálatára érdekében, hanem objektíve nézve a dolgokat, nem hisz abban, hogy soha tartson Hitler uralma. De eddigi uralma is elég volt ahhoz, hogy felvilágosítsa és arra az útra terelje a német zsidókat, amely az egyetemes embriesség mellett — hazavezet. A zsidóságnak benső hagyományos, nagy értékei vannak, amelyeknek eddig is és a jövőben is hasznát fogja venni a világ. A német társadalomnak ez a mostani viharzása el fog ülni és utána derűs légkörben, egy salakjától megtisztult zsidóság fogja az emberi és a német haladás ügyét szolgálni, amelyet, hogy ő maga saját népének is áldásává válik.

Az előadást tomboló siker követte.

— Szünetelő nőknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz könnyű, erőkös nélkül való belkiürítés ideje elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre.

Select Mozgó

Általános siker mellett folytatja

A becsületes megtaláló

szenzációs film bemutatását, mely László Aladár szindarabja nyomán készült. Főszerepekben: Miriam Hopkins és Kay Francis, Hollywood legszébb és lelegegánsabb szírszínészei.

minden különbözőség ellenére a zsidóság egységesen tette magáévá a német zsidók ügyét.

62.000 font

London, június 2. Ezzel egyidejűleg a lord Reading, Lionel de Rothschild, dr. Chaim Weizmann, Nachum Szokolow és dr. Hertz főrabbi elnöklele alatt álló „köz ponti segélyalap” felhívást intézett az angol zsidósághoz, melyet a katasztrófabá döntött német zsidók segítségére hívnak. Már eddig 62 ezer font gyűlt össze. A Rothschild bankház, M. Samuel et Co. és a Marks család tagjai 10–10 ezer fontot, dr. Weizmann, lord Melchet, dr. Claude G. Montefiore, sir Montague Burton, sir Robert Wallay-Cohen, és mások 1000–1000 fontot jegyeztek, ezen kívül 500 és 250 fontos tételek szerepelnek a listán.

Autóknak ny bog az Eme bitumen-orszá Shemen-olajrak, a Nesher mérnök régi munkaházak

Zsidó földet tén Ruthenben és fügefák. Majd a Beth mögöttünk. E

Szemebe jón ton. Az ut gyöngye felé köztött vezet. zsidót az eke mögül minth getne.

A híres kö nyarodunk és res leányfarn

Rövid, fekete mitott, éneklő vényen, mind zöldségekkel.

A nahalali dusan fásított ok fogadnak a farmot kinn a mező

Rifka Ge egyik rendk vezetőnk. Az világosak, a rü, fehér ha

4–5 egyszeri kító fehérség kok, sok-sok asztalkákon

és illatu vir leummetszete fe, szivacs, s

Könyvszek land: Hanef (lák), Galsv zet, eredeti

zus, teli képl metszet köny mindzek hé

Az első Olvasóterem. lo, fehér foly

Az udva amelyekből got. Egy kis

tos előtt me szivel; Moró avivi költőn su hugával.

hér bluzban züst. Munká ják és Kise

Az intézet sági épülete gyűjtő, a m osós, a zöld desz...

Hosszu ce taság, világ Szürke pari

A tehénés talyozva, fé látott rekes nészabb t

büszkén ma — Ezek

és a halla ból származ zálódtak, re tejet adnak

mutat az e ra — 4000 te. Voltak adott. Az o adott s ezz

— Voltak kellene kis lauzunk — az egyik k

Átmegyü különbözöb velik, ame ad el a tel

— Nézzé

Két hét az épülő országban

A WIZO nahalali leányfarmján

Nahalal május havában.

Autóknak nyolevanes sebességgel robbog az Emek völgyét keresztl szelő bitumen-országuton. Elmaradoznak a Shemen-olajgyár, a haifai faurgyárak, a Nesher cementgyár, Ruthenberg mérnök régi villanytelepe, a jezsuita munkásházak...

Zsidó földek, zsidó mezők, az ut men tén Ruthenberg villanyvezetékei, olaj- és fügefák. Balra az Akkóba ágazó, majd a Bethlebe vezető ut marad el mögöttünk. Élénk forgalom.

Szembe jön egy zsidó fiu szamarháton. Az ut Nahalalba, a kolóniák gyöngye felé zöld vetések, buzatáblák között vezet... Megpillantjuk az első zsidót az eke szarvánál. A ciprusok mögött mintha derűs istenhozottat inte getne.

A híres körben épült falu előtt elka nyarodunk és behajtatunk a Wizo híres leányfarmjára.

Rövid, fekete glotnadrágos, napbar nitott, éneklő haluca halad a mezei ösvényen, mindkét karja megrakodva zöldségekkel.

A nahalali leányfarm virágillatos, dusan fásított udvarán barátságos ar cök fogadnak. Daloló lányok dolgoz nak a farmon belül, a farm udvarán s kinn a mezőn.

A leányfarm otthonában

Rifka Gewürzmann, a leányfarm egyik rendkívül kellemes tanárnője a vezetőnk. Az intézet terméi derűsek, világosak, ragyogóan tiszták. Egyszerű, fehér hálósobák, mindegyikében 4-5 egyszerű vaságy s mindenfelé vakító fehérség, sok levegő, széles ablakok, sok-sok virág, a tavasz derüje. Az asztalkákon a legesodálatosabb színű és illatú virágok, a falon kubista lino leummetzetek. Kis szekrények fogke fe, szivacs, shemen-szappan.

Könyvszekrény. Polcain Romain Rol land: Hanefes Hakesima (az elveszett lélek), Galsworthy Maupassant. Rajjfi zet, eredeti rajzokkal, vegyészeti kur zus, teli képletekkel, Franz Mazarel fa metszet könyve, Turganiew Ázsiája. És mindezek héberül.

A mosdóban 5 ragyogó porcellán tál, Olvasóterem, modern konyha és ebéd lő, fehér folyosók...

Virágház, nyomda, istállók

Az udvar hosszában virágházak, amelyekből Haifába szállítják a virá got. Egy kis nyomda, ahol a könyoma tos előtt megismerkedünk Mandel Bö zsiivel; Mordechaj Avi Saulnak, a tel- avivi költőnek 18 éves, pesti származá su hugával. Rövid glotnadrágban, fe hér bluzban készíti a kertészeti kur zust. Munkatársát Petruskának hív ják és Kisenevből került Nahalalba.

Az intézet körül terülnek el a gazda sági épületek, az istállók, a trágya gyűjtő, a majorságudvar, a gyümöl csös, a zöldséges kert, a faiskola, a par desz...

Hosszu cementistállók. Higienia, tiszt aság, világosság, levegő, szénaitlat. Szürke paripák, ösvérek.

A tehenészet valóságos élmény. Osz talyozva, fejlappal, cement korláttal el látott rekeszekben emésztnek a szebb nél-szebb tehénpéldányok. Vezetőnk büszkén magyarázza:

— Ezek a példányok a damaszkszi és a hallandus fajták kereszteződésé- ből származnak. Nagyszerűen aklimáti zálódtak, rendkívül sok és jómínőségű tejet adnak. Ez a példány például — mutat az egyik hatalmastermetű állat ra — 4000 liter tejet is adott már éven te. Voltak napok, amikor 37 liter t adott. Az ott az elmúlt évben 7300 litert adott s ezzel rekordot állított fel.

— Voltaképpen egy másik tanárnő kellene kísérje önöket — mondja a ka- lauzunk —, de ő most busul. Beteg lett az egyik kedves tehenünk.

Gyümölcsfák között Átmegyünk a faiskolába, ahol a leg- különbözbb gyümölcsfák palántáit ne- velik, amelyeket az iskola jó pénzért ad el a telepeseknek.

— Nézzék — mondja büszkén a ta-

nárnő —, ezeket a grapefouit fákat mi ültettük kísérlet képpen s ma már gyönyörűen gyümölcsöznek. Nézzék ezeket a szilva, ezeket a barackfákat, ezeket a nemes szőlővenyigéket.

A telepet vízvezeték hálózza be. Az ugart a telep végén vígan szántja egy leány. Az ekét huzó lóval beszélget hé- berül.

— Hogy hívják a lovat? — kérdez- zük:

— Tsaitamit, — mondja szeretettel teli hangon. Vezetőnk mingyárt le is fordítja: — a segítő.

De Tsaitamit most az egyszer nem akar segíteni. Minduntalan rá kell kia- baljon az apró lány:

— Bo.. sobi..

A híres tyukfarm

A drótkerítésen túl külön ország te- rül el: Az egyik legszebb palesztinai tyukászat Valóságos koncertet rendez nek fogadtatásunkra. Csupa fehér ma- jorság, talán néháhyezer. Külön házi- kó a pötömnyi sárga csibéknek, a csir- kéknek s a jól fejlett tojóknak. Ugyne-

vezett ostrolop és white leghourn faj.. Tiszta fehérek, csak tarajuk vérpáros.. Padló helyett drótháló fenekük van a kis házikóknak, úgy, hogy a majorság trágya a hálón kiesik s a házikók ál- landóan tiszták maradnak. Villany vi- látítja meg a tyukketrecet, az istálló- kat, az udvart és a kerteket is.

Ezt a kis paradicsomot, ahol 70 le- ány nevelődik mezőgazdasági munká- ra, a Wizo teremtette meg és Chana Meisel, a palesztinai zsidó nőmozgalom legnagyobb alakja hívta életre.

Két évig tanulják itt a lányok — gyakorlatilag és elméletileg is — a me zőgazdaság minden ágát, a harmadik évben specializálják magukat: méhé- szetben, kertészetben, tehenészetben, tyukászatban, vagy a szőlőtermelés- ben.

Öntudatosan tanul és dolgozik ez az új leánygeneráció. Az idén nagyon ke- vés eső esett. Alig van víz az Emek- ben. A lányok a szájuktól vonják meg a vizet, hogy jusson a zöldségek és a fák öntözésére.

Ilyen lányok nőnek fel a nahalali farmon. Hátzsegi Ernő.

Einstein lesz a zsidó világ- kongresszus tiszteletbeli elnöke

Newyork, június 2. Az amerikai zsidó kongresszus napokban megtartott ülésén hivatalosan bejelentették, hogy Einstein Albert professzor elvállalta a (közeljövőben összeülő zsidó világkongresszus tiszteletbeli elnökségét. Az ame- rikai zsidó kongresszus elhatározta, hogy egymillió dolláros alapot teremtenek meg az antiszemitizmus elleni felvilágosító munka végrehajtása céljából. Nagy gon-

dot fognak arra fordítani, hogy a világ- közvélemény figyelmét továbbra is a zsidó nép ellen irányuló brutalitásokra koncentrálják. Dr. Stephen Wise nagy beszédet tartott, melyben rámutatott az antiszemitizmus nagy veszedelmére és ama reményének adott kifejezést, hogy Roosevelt elnök segítséget fog nyújtani arra, hogy megszabadítsák a világot et- től a veszedelemtől.

Az osztrák hatóságok ház- kutatást tartottak a bécsi német diplomáciai és kereskedelmi képviselők helyiségeiben?

Innsbruck területére proklamálták az ostromállapotot

Róma, június 2. A lapok bécsi jelen- tései szerint az osztrák hatóságok ház- kutatást tartottak a bécsi német diplo- máciai és kereskedelmi képviselők he- lyiségeiben. A hírt Bécsből még nem erősítették meg, éppen ezért fenntartás- sal közöljük.

Egyébként a tiroli tartományi főnök Innsbruck területére, a megújult zavar- gásokra való tekintettel, proklamálta az ostromállapotot.

Megelőző jelentés szerint Dollfuss kancellár, és Schuschnigg igazságügy miniszter ma az olasz fővárosba utaznak a konkordátum aláírására. A két állam- férfiú a pünkösdi ünnepeket az olasz fő- városban fogja tölteni. A kancellár Bécsbe visszatérése után rövidesen Lon- donba utazik s esetleg már a megnyitó- ján is ott lesz a világgazdasági kon- ferenciának.

Betegek gyógyulást, egészségesek üdülést

találnak az ujonnan átalakított

Kérő gyógyfürdőn

Európai híru professzorok véleménye szerint meggyógyítja a

csuzos, asztmás, gyomor, máj és bőrbajokat,

valamint mindenfajta női betegségeket.

A fürdő a Kolozsvár—Dés országút és vasutvonal mentén fekszik gyönyörű he- lyen, Szamosujvártól alig egy kilométernyire. Tiszta és olcsó szobák, kitünő erdélyi konyha. Autobusz megálló.

Nyitás vasárnap Junius 4-én

NAPHTALIN

fehér, pikkelyes nagyban
ULLMANN JÓZSEF ÉS FIA
Oradea. Telefon 677.

Magyar Színház

Szombat este: Emmy. Premieri

Dayka Margit

vendégjátéka. Rendes helyárok.

Vasárnap 3-kor: Torockói menyasszony. Dayka Margittal. Mérsékelt helyárok!
D. u. 6-kor: Érik a buzakalász. Rendes helyárok.

Este 9-kor: Kadétszerem. Rendes hely- árokkal.

Hétfő d. u. 3: A teve. Mozhelyárokkal.
Hétfő d. u. 6: Egy kis senki. Dayka Mar- tal. Rendes helyárokkal.

Hétfő este 9: Aranyóra. Dayka Margit- tal. Mérsékelt helyárok.

Könyvnap

KUNCZ ALADÁR:

A fekete kolostor

544 oldal. Művészi vászonkötésben 90 Lei

ZILAHY LAJOS:

Halálos tavasz

Egész vászonkötésben 57 Lei

FÖLDI MHÁLY:

Névtelen katona

472 oldal. (Kezdődik újra minden.)

Diszvászonkötésben 90 Lei

Petőfi összes költeményei

474 oldal. Illusztrált kiadás, Disz- kötés 120 Lei

MIKSZÁTH KALMÁN:

A Noszty fiu esete

640 oldal. Egész vászonkötésben 90 Lei

KEMÉNY ZSIGMOND:

Zord idő

450 oldal. Füzve 60 Lei

KÖRMENDI F.:

Budapesti kaland

520 oldal. Füzve 44 Lei

MARKOVITS RODION:

Sánta farsang

A „Sibériai garnizon“ méltó párja

Füzve 36 Lei, vászonkötésben 60 Lei

Azonnal utánvétellel küldi

Lepage Kvár

Ujdonság!

JOSEPH ROTH

HIQB

c. regénye.

Ara 84 lej

Heine óta még egyetlen író sem dolgo- zott fel zsidó tárgyat olyan ragyogó és emelkedett nyelven, olyan feledhetetlenül megkapó szép képekben, az élmény ak- kora tűzzel és mélységgel, mint Joseph Roth „Hiob“ c. regényében. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett (bélyegben is) vagy utánvétellel.

Arany értéknél több a bizalom! Festés, tisztításban CZINK cég fogalom

Az E. Zs. N. Sz. 1933 jun. 4—5-én Temesváron megtartandó konferenciájával kapcsolatos tudnivalók

1. Vasúti kedvezmény. Amint már közöltük, a CFR megadta a konferencia delegátusainak a visszautazáshoz az 50 százalékos vasúti kedvezményt. Erre való tekintettel nyomtatékosan felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy Temesvárra érkezve, vasúti jegyeiket tartásuk meg, hogy azok a visszautazás alkalmával felhasználhatók legyenek.

2. Szállodai szobák és éttermek árai. A rendező bizottság megállapodást létesített különböző szállodákkal és kóser éttermekkel a delegátusok részére nyújtandó olcsó árak tekintetében.

A szállodai szobák ára:
egyágyas szoba: 60, 85 lej,
kétágyas szoba: 90, 130 lej.
A szállodák Temesvár legjobb szállodái, hideg-meleg folyóvízzel. Borrávaló fenti árakban már benne foglaltatik és fenti árakon kívül semmilyen mellékdíj nem számítható fel.

Tekintettel arra, hogy szállodai szobákban nagy kereslet lesz, a rendezőség mindazoknak, akik előre bejelentik erre való igényüket, fenntart szobákat, amiről az állomáson működő fogadóbizottság mindenkinek a szövetség bélyegzőjével ellátott utalványt ad. A szállodák csak ezen utalványok felmutatása ellenében fognak a rendezőség által lefoglalt

szobákból a jelentkezők rendelkezésére bocsátani. A fenti árak is csak az utalvány felmutatása ellenében lesznek felhasználhatóak.

Felhívunk tehát ismételtelen minden delegátust és vendéget, hogy elhelyezésére vonatkozó igényét azonnal közölje az E. Zs. N. Sz. központi irodájával (Temesvár, IV. Bul. Berthelot 4, Sürögöncim: ZION, Berthelot 4).

Fenti két szállodán kívül rezerváltunk néhány szobát a Pension Centralban is. Akik ezekre a szobákra reflektálnak (árak a fentieknél drágább), sürögönyileg közöljék.

Delegátusok részére étteremben három fogásos ebéd, étlap szerint, 40 lej.

3. Fogadóbizottság. Minden delegátust az állomáson a fogadóbizottságnál jelentkezik. A fogadóbizottság elnöke Kauftheil Ernő. A fogadóbizottság elnöke gondoskodik az érkező delegátusoknak az egyes szállodákban, illetve privátlakásokba történő elhelyezéséről.

4. Delegátusok leigazolása. Minden delegátust köteles vasárnap, jun. 4-én d. e. 8—11 óra között megjelenni az igazolóbizottság előtt, ahol leigazolják és átadják a konferenciái dossziert. (Az E. Zs. N. Sz. közp. irodájában.)

KÖZGAZDASÁG

A cseh nagyipar imperialisztikus törekvései ellen tiltakoznak a romániai gyárosok

Az Ugr kolozsvári kerületének ülése

Az erdélyi gyárilárosok erőteljes akciókat beindítását követelik a kontingentálási rezsim hibáinak kiküszöbölése érdekében. A cseh ipari cikkek kompenzáció nélküli kedvezményes beengedése ellen, valamint a hovatovább szervezeten fellépő adódeklarációs garázdálkodása ellen.

Az Ugr kolozsvári kerülete május hó 30-án népes ülést tartott Kolozsvárott. A gyárilárosok ezen ülése, melyen az előadói tisztet dr. Böszörményi Sándor kerületi igazgató látta el, nem egy közérdekű s nagyjelentőségű határozatot hozott. Mint legáltalánosabb érdekeket, ki kell emelnünk közülük a következőket.

Racionalizálni a kontingentálást

Az erdélyi gyárilárosok mindenképp előtt azokra az ipari termelési körre különösen megkönnyítő intézkedésekre mutatnak rá, amelyek a kontingentálási rezsimmel kapcsolatosan immár intézményes sérelmekké váltak. Bizonyították, hogy a termelői vállalatok az életbeléptetett bürokratikus formák miatt ma már képtelenek a termeléshez szükséges nyersanyagokhoz és segédanyagokhoz hozzájutni. Hiába igazolják például a kért nyersanyagok szükségességét az Ugr, az iparkamara, sőt az ipari felügyelőség. Ha az illető nyersanyag beengedése iránti kérvényt nem adják be április 8-ka előtt, vagy ahhoz a 100 lejes engedélyzési díj befizetését igazoló bizonylatot nem csatolták közvetlenül hozzá, a kérés végérvényesen elutasítják s a

Megnyílt a BIZUSAI

(Büdöspataki Gyógyfürdő). Erdély Póstyénje, Reuma, csusz, köszvény ellen biztos gyógyulás. Elsőrendű orvosi ellátás. Napi penzió fürdővel 110 lej. Vasúti megálló, autobusjárat Cluj—Baia-Mare vonalon naponta négyszer. Előjegyzéseket elfogad Bizusai Fürdőigazgatóság leanda jud. Someş.

gyár jogorvoslás lehetősége nélkül becsüszítheti üzemét.

Ilyen és hasonló adatokra hivatkozva az erdélyi gyárilárosok ismételtelen bejelentették tiltakozásukat a merő bürokratizmusba fulladt kontingentálási rezsim generálissá tétele ellen, sőt erőteljes akciókat beindítására kérték fel vezetésüket abban az ügyben, hogy a kontingentálási eljárást sürögönyileg racionalizálják.

Élénk és izgalmas vita keretében tárgyalták a gyárilárosok azokat a legközvetlenebb forrásokból beszerzett információkat is, amelyeket előadójuk a kisantant államok gazdasági együttműködését kimélyíteni hivatott tárgyalásokkal kapcsolatosan előterjesztett. Különösen nagy megdöbbenést keltett az az információ, mely szerint a cseh nagyiparosok — anélkül, hogy mezőgazdasági termelésük legértékesebb részét garantálni tudnák — kedvezményes behozatali lehetőségeket óhajtanak maguknak biztosítani a mezőgazdasági gépanyagokon kívül luxus textil cikkek, luxus porcellán és üveg áruikra, sőt a nálunk exportfeleslegéssel dolgozó bőr- és cipőtermékeikre is.

Az erdélyi gyárilárosok reprezentánsai megelégedésüket fejezték ki az Ugr központi vezetésének e téren elvégzett energikus intervenciói felett — ismételtelen tiltakozásukat fejezték ki a cseh nagyipar ezen imperialisztikus törekvéseivel szemben s ügyvezetőiket a megkezdett ellenakciók erőteljes továbbépítésére hívták fel. Megbizták őket egyrészt azon statisztikai adatok összeállításával, amelyekből kormányunk világosan meggyőződhetik arról, hogy egy ilyen vám kedvezményes politika eredménye külkereskedelmi mérlegünk további leromlására vezet. És megbizták őket másrészt ezen statisztikai adatoknak a sajtó útján gazdasági közvéleményük elé való előterjesztésével.

Végül felháborodással tárgyalta a gyárilárosok gyűlése azokat a bejelentéseket, amelyek Erdély különböző ipari központjairól a kerületi irodához az utolsó napokban bejutottak. — melyeknek lényege az, hogy az új egyes adó törvény egyes rendelkezéseire támaszkodva — immár vállalkozások vannak kialakulóban, melyeknek egyetlen céljuk, hogy tekintélyes nagy vál-

Gondoljon a jövőre,

siessen a

Phönix

Életbiztosító Társaság képviselőihez,
ahol biztosíthat

1. Leányának hozományt,
2. fiának tanulmányi segítyt,
3. saját magának élethossziglani nyugdíjat,
4. munkaképtelenség esetére rokkantsági járadékot,
5. öregkorára megfelelő tőkét,
6. gondoskodhatik családja sorsáról rokkantság, vagy elhalálozás esetére,
7. s ahol minden biztosítási kérdésben szakavatott felvilágosítást kap díjmentesen.

Központi igazgatóság: Wien.
Romániai: Bucureşti.
Erdélyrészi: Cluj, Strada N. Jorga 16.

Engedélyezve Romániában 1929. január 14-én, közzétéve a Mon. Of. 13. számában 1929 január 16-án. Alapszabályok közzölve Mon. Of. 45—929. Bejegyezve az ilfovi törvényszéknél 1929 jan. 21-én a 6. sz. cégjegyzékbe

latokat az adódeklarációs vexaturával megfenyegetve illegitím hallgatási díjak kifizetésére rákényszerítsenek.

A nagyiparosok ülése ezen zsarolási kísérletekkel szemben a legteljesebb megvárják álláspontjára helyezkedett s elhatározta, hogy ügyvezetői útján haladéktalanul felhívja a pénzügyminisz-

ter figyelmét az ilyen zsarolási kísérletekre. A gyárilárosok elhatározták azt is, hogy a jövőben minden ilyen kísérletezőt a bünygyi hatóságoknak adnak át.

A munkásbiztosítási, iparkamarai támasztási s más folyó ügyek letárgyalása után az ülést véget ért.

Tovább folynak az előkészületek a londoni gazdasági világkonferenciára

Bucuresti-Bukarest, június 2. A pénzügyminisztériumban tegnap este folytatták a londoni konferencia anyagának megvitatását. Főként a valutapolitikáról tárgyaltak. Mindenesetre megvárják Titulescu hazaérkezését, aki a prágai konferencia határozatainak szellemében fogja azután megadni a

rendelkezéseket a román javaslatok végleges megszövegezésére. Titulescu tegnap hosszabb telefonbeszélgetést folytatott Prágából Mironescuval, tájékoztatva helyettesét a kisantant konferenciájának részleteiről. A külügyminiszter azután utnak indult hazafelé.

Ki kell, hogy átvegye a bírósági idézést. Erre az ügyben hozott elvi jelentőségű ítéletet a tábla. Már több vádlottnál is előfordult, hogy idézést kézbesített a posta, amit, miután esetleg más nem tartózkodott a hivatalban, valamelyik kisebb hivatalnok vett át, aki azután elfelejtette azt feleltéséhez továbbítani. Ilyenkor ép úgy, mint más kor, a vállalat teljes felelősséget kellett, hogy viseljen. A bukaresti ítéltábla kimondotta, hogy a vállalat csak az esetben tekintheti jogérvényesnek az idézést, ha az átvétel elismerése erre meghatalmazott tisztviselő által történt. Ugyancsak kimondotta a tábla, hogy a cégbélyegző bármelyik tisztviselő aláírásával nem érvényes. A kézbesítőnek a kézbesítő vételében igazolnia kell, hogy meggyőződött a szereplő tisztviselő átvételi meghatalmazásáról.

Kötelesek a biztosítók az egyezrelekkel illeték megfizetésére. Az iparügyi minisztérium elrendelte, hogy a biztosító intézetek erre az évre is kötelesek az egyezrelekkel illetéket lefizetni. Az illetéket az inkasszált bruttó premiaik után számítják.

Három hónapon belül ki kell cserélni a szodavizes üvegek fejeit. Az egészségügyi minisztérium háromhónapos haladékot adott a szikvizgyárosoknak, hogy az ólomfejes szikvizüvegeket modernebb típusra kicseréljék, illetve a régi szifon fejeiket leváltassák.

Bukarestben leálltak a téglagyárak. A bukaresti primária az összes téglagyárakat leálltatta. A leállítás városszervezési okokból történt. A leállító rendelet alól kivétel a bukaresti városi téglagyár.

Szinkör Mozgó

Szombaton 3, 5 és 7-kor utoljára:

A Mona Lisa elrablása

Willy Forst, Trude von Melo, Bolváry Géza—Robert Stolz,

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Sa
tan
érte

Fisch
törv

Cluj-K
let tud.)
lásán Lili
hogy Ka
struálásr
sitotta a
Albert s
gatták k
repéről e
összetál
készülé
százaléko
ő látszól
gyelmez
akarja r
Holländer
a nagyva
főszerepl
hogy mi
az inform
szaladt, e
jüket let
badon en
lel, ha m
ségére le
misítás le
és így ke
sitási ügy
része nem
először a
ekkor Ka
és ő bizto

Szenve

Több m
vedtem b
időnként
más fáj
maktól r
eredmény
után, telj
Togal-ja
(Különös
Togal-ja
tása s
hogy jó
Még n
gok sem
metlen n
mor, stb.
részére,
hasonló
nak, a T
ajánlatos
Puz

A Toga
szer rheu
izomfájda
nátha és
kiválasztj
tehát a b
Több m
kísérlet n
tárakban.

lis jó üz
vehet. M
beszélte
hogy vala

Mikor
felugrott
kiáltotta:
— Mind
az üzletbe
be, hogy a
jelentést e
lejt. Fisch
agentprov
jéből.

Fischer
vissza Ste
nácseknök
fenyegeti
és dr. Mir
rik, hogy
bertet is,
a helye. V
nu ügyész
megesketés
az esküti F
semmiségi
Még két

Sava Cornelt nem idézik be tanunak, mert a törvényszék értéktelennek tartja vallomását

Fischer Albert és Stern Albert épületes szópárbaja a törvényszék előtt. Befejeződött a bizonyítási eljárás a bélyegpanama ügyében

Cluj-Kolozsvár, június 2. (Az Uj Kelet tud.) A bélyegpanama mai tárgyalásán Linzmayer Károly elnök bejelenti, hogy Katz Mártonnak tegnapi, a rekonstrukcióna vonatkozó indítványát elutasította a törvényszék. Elsőnek Fischer Albert szamosujvári butorgyárost hallgatták ki, aki a bélyegperben való szerepéről elmondotta, hogy Stern véletlen összetalálkozás során ismertette előtte a készülő üzletet és felajánlotta neki ötven százalékot az 500 ezer lejes prémiumból. Ő látszólag elfogadta az ajánlatot, de figyelmeztette Katzot arra, hogy Stern be akarja rántani. Bukarestben találkozott Holländer Károlyval, akiről tudta, hogy a nagyváradi bélyeghamisítási bűnper főszereplője volt és elmondotta neki, hogy mi készül Kolozsváron. Holländer az információval azonnal a sziguranca szaladt, ennek következtében mindkettőjüket letartóztatták. Két nap után szabadon engedték, de csak azzal a feltétellel, ha mint jó román állampolgár segítségére lesz a sziguranca a bélyeghamisítás leplezésében. Ezt ő meg is ígérte és így került szabadlábra. A bélyeghamisítási ügy további fejleményeiben semmi része nem volt. Kátzal kétszer beszélt, először a kolozsvári sétatéren találkozott, ekkor Katz Sternnel együtt jelent meg és ő biztosította Katzot, hogy ez egy reá-

után, majd Giurgiu János és Mircea Georgescu újabb tanukihallgatásokat kérnek és pedig Crisan György volt pénzügyi alminiszter. Sava Cornel sziguranca vezérfelügyelő és Bianu Jenő, a sziguranca vezérigazgatója. Ezek az urak felvilágosításokat adhatnak arról, hogy mennyi prémiumot biztosítottak Sternnek, és ki szerepel a szigurancahoz benyújtott feljelentésen. Az összes vádlottak hangoztatják, hogy Sternnek megbízása volt a monopóliót a bélyeghamisításra, de ez a meghatalmazás az iratok között egyáltalán nem szerepel.

Miért nem idézik be Savat
Ciugudeanu ügyész fölöslegesnek tartja a tanuk beidézését, mert az elhangzott tanuvallomásokból a per teljes mértékben tisztázva van. Bianu és Crisan nem szerepeltek annyira közvetlenül az ügyben, hogy kihallgatásuk szükséges volna.

Linzmayer elnök néhány pernyi tanácskozás után hirdeti ki, hogy az újabb tanuk kihallgatását a törvényszék nem tartja szükségesnek, Sava Cornel beidézése azért is fölösleges, mert a hasonló ügyekből jólismert Sava vallomását ér-

20.000 méter mosódelén olcsó elárusítása

téktelennek tartja. E meglepő megállapítás után a törvényszék szombatra napolta el a tárgyalást, amikor a vádbeszéd veszi kezdetét.

ARANK:
Lej 25.—
Lej 35.—
Lej 21.—
1 m. mintás száda
1 m. mintás selyem
1 m. cerna zefir
1 m. mintás batist
1 m. panama
1 m. mosott vászon
Paplanok, selymek és panamak nagy választékban.

A csödbe került Windischgrätz herceg letartóztatását kérték hitelezői

Budapest, június 2. A csödbe került Windischgrätz Lajos herceg hitelezői azt kérték a bíróságtól, hogy rendelje el letartóztatását, tekintettel arra, hogy következetesen nem jelenik meg idézésekre s ügyvédje azt jelenti, hogy Berlinben tartózkodik, ahonnan magánviszonyai nem engedik meg, hogy tárgyalásokra járjon Budapestre. A hitelezők ezzel el-

lentében igazolni kívánták, hogy néhány héttel ezelőtt is Budapesten látták a herceget. A bíróság még nem kapott értesítést a hercegnek küldött újabb kézbesítés sorsáról s addig nem is határoz a letartóztatási indítvány kiadásának kérdése felett, amíg jelentés nem érkezik az új kézbesítés megírtentéről.

Anyóstragédia Csernovicban

Az asszony felakasztotta magát, férje leugrott a második emeletről

Csernovic, június 2. (Az Uj Kelet tud.) Anyóstragédia játszódott le tegnap Csernovicban, amelynek áldozatai Nádler Lőrinc CFR tisztviselő és Paula nevű felesége voltak. Nádlerné és anyósa között évek óta napirenden voltak az összekoccanások és ezért az asszony azt sem mérte jó szemmel, hogy férje állandó látogatója volt édesanyjának. A házastársak közötti háboruszkodás. Nádler azt kívánta, hogy költözzenek özvegyen maradt édesanyjához, ami ellen az asszony nagy családi jelenetek közepette tiltakozott. Néhány nappal ezelőtt Nádler édesanyjánál ebédelt és mikor haza-

ment, szeszélyes felesége parázs veszedéssel fogadta.

Tegnap Nádler újra édesanyjánál ebédelt. Távollétét felhasználva, Nádlerné felakasztotta magát. A szerencsétlenséget a szomszédok vették észre, akik értesítették a férjet. Nádler mikor megtalálta felesége hulláját, édesanyjához rohant vissza és a ház második emeletéről levetette magát. Kétszer láb és gerinetöréssel szállították a klinikára, ahol meghalt. A családi tragédia mély benyomást keltett Csernovicban, ahol a harminckétes tisztviselőt általánosan ismerték.

Exhumálás után fedeztek fel Brailában egy gyilkosságot

Bucuresti-Bukarest, június 2. (Az Uj Kelet tud.) Brailai jelentés szerint az ottani rendőri hatóságok különös bűnyűgyet fedeztek fel. Néhány nappal ezelőtt eltemették Tudorita Manea hatvanéves öregasszonyt, aki a halottkém jelentése szerint hirtelen halállal mult ki. A brailai ügyészség tegnapi névtelen feljelentést kapott, mely arra mutat rá, hogy az öregasszony gyilkossága áldozatát eltemették Tudorita Manea harminckét éves sófőre, az öregasszony vadházastársa követte volna el. A feljelentés adatokkal támasztotta alá a vádat és az ügyészség azonnal ki is szállt a sófőre lakására. Cercel állhatatosan tagadta, mintha valami része is lenne az öregasszony halálában, aki az ügyészségtől exhumálási engedélyt kért és kapott Tudorita Ma-

nea halála körülményeinek megállapítására.

Az exhumálás meg is történt és szenzációs eredményekkel járt. Megállapítást nyert, hogy az öregasszony testén külső erőszak nyomai fedezhetők fel és közvetlen halálát a fejére sujtott ütések okozták. Az exhumálás után Cercel Ioant előzetes letartóztatásba helyezték. Cercel állhatatosan tagadja, mintha ő követte volna el a bűntettet.

Shimmy paszta

שימי פאסטא
Francia terpentines cipőkrém, Satu-Mare, Str. Aureliana No. 1.

Szenvedéseimről teljesen megszabadultam!

Több mint egy évig szenvedtem bál vállizületemben időnként igen heves rheumás fájdalmakban. E fájdalomtól rövid idő alatt, más eredménytelen kísérletek után, teljesen csak az Önök Togalja szabadított meg. (Különösen meglepő volt a Togal-tabletták biztos hatása s az a körülmény, hogy jól türtem.

Még napi 9 tablettás adagok sem váltottak ki kellemtelen mellékhatást (gyomor, stb.). Ezért mindazok részére, kiket ilyen, vagy hasonló fájdalmak kínoznak, a Togal alkalmazása ajánlatos.

Puri Norbert, Brassó.

Norbert Puri

A Togal gyors és biztos hatású gyógyszer rheuma, köszvény, idegzsába és hátfájás, álmatlanság, spanyolnátha és hüléses betegségek ellen. Togal kiválasztja a hagsavat, baktériumölő, tehát a bajt gyökerében támadja meg. Több mint 600 orvosi vélemény. Egy kísérlet meggyőző! Az összes gyógyszer-tárakban. Lej 52.—

his jó üzlet, amelyben nyugodtan részt vehet. Másodszer a Metropol kávéházban beszélt Katzcal, amikor figyelmeztette, hogy valami készül ellene.

Stern kontra Fischer

Mikor Fischer vallomását befejezte, felugrott Stern Albert és a következőket kiáltotta:

— Minden szava hazugság. Benne volt az üzletben és azért utazott fel Bukarestbe, hogy a hátam mögött megtegye a feljelentést és ő inkásszálja be az ötszáz ezer lejű Fischerrel mindenki tudja, hogy agentprovokátor, még a feketeszesz idejéből.

Fischer Albert méltatlankodva utasítja vissza Stern kijelentéseit. Linzmayer tanácselnök rendre utasítja és büntetéssel fenyegeti meg Stern. Dr. Giurgiu János és dr. Mircea Georgescu, Stern védői, kérik, hogy helyezék vád alá Fischer Albertet is, mert a vádlottak padján volna a helye. Vita támad Stern és Ciugudeanu ügyész között, mert az ügyész a tanu megesketését kéri. A tanács ki is veszi az esküt Fischertől, ami ellen Stern védői semmisségi panasszal élnek. Még két tanuvallomás hangzott el ez-

rc,

eihez,

adékok,

ág,

avatott

a 16.

Of. 13.
45—929.
jegyzéke

olási kísérle
tározták azt
ilyen kísér-
knak adnak

rkamarai ta
ügyek letár
ért.

ek
ciára

javaslatok
Titulescu
beszélgetést
seuval, tá-
antant kon-
A külügy-
dult haza-

kell cserél-
Az egész
romhónapos
városoknak,
tegeket mo-
illetve a

glagylarak.
összes téglá
állítás vá-
t. A leállí-
karesti vá-

gő
toljára:
el-

Bolvary

KELETBEN

A 12. cionista konferencia problémái

Vasárnap, június 4-én ül össze Temesváron az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség ez évi konferenciája, mely számszerint a 12-ik. Bár a KIB rendkívüli alkalmatlan időpontra tűzte ki a konferenciát — hiszen az országos értekezlet rendszerint a cionista világkongresszus után szokott összeülni, — mégis ez az első konferencia 1920 óta, mely az általános érdeklődés középpontjában áll. Valljuk be, hogy ez az érdeklődés nem annyira az Erdélyben elvégzett cionista munka eredménye, hanem sokkal inkább az egész világon tomboló antiszemitizmus, másrészt pedig a palesztinai prosperitás következménye, mely az erdélyi zsidóság figyelmét is az épülő ország és a cionizmus felé fordítja.

Eppen ezért új irányt kell szabnia ennek a konferenciának, mely alkalmas arra, hogy kiküszöbölje a múlt hibáit és eltéveldésait. A Temesváron összeülő konferencia elsőrendű feladatait a következőkben látom:

1. A cionista mozgalom ma országos viszonylatban is aktív, dolgozó vezetőket követel. Az új KIB olyan emberekből kell hogy megalakuljon, kik nemcsak a konferencia utáni lelkes napokban, hanem az egész konferenciális esztendő folyamán a munka frontján állanak és aktíve irányítják az erdélyi cionista mozgalmat. Nem lehet az egész szervezetet egyedül az elnök munkájára felépíteni, hanem minden KIB-tag felelős kell hogy legyen a magára vállalt részort-munkáért. A jelenlegi KIB sajnos nem felelt meg ezeknek a követelményeknek.

2. Megfelelő és reális költségvetést kell meghatározni ennek a konferenciának. Az eddigi munka eredménytelensége főleg annak tudható be, hogy a Szövetség nem rendelkezett olyan költségvetéssel, mely lehetővé tette volna egy intenzív és széleskörű szervezeti munka megvalósítását. A költségvetés első tétele a szervezeti főtítkárság felállítását kell, hogy szolgálja. A külön szervezeti főtítkárság hiányában a központ és helyi csoportok között megalakult és sok helyen meg is szűnt az eleven kontaktus, mely egye dülly biztosítéka az organikus és folyamatos szervezeti életnek. Az egyes helységek érdeklődése a minimumra csökkent, melyre mi sem jellemzőbb, mint a NIB-gyűléseken látható érdektelenség. Nem lehet megkivánni az Alapok főtítkáraitól hogy egyuttal a szervezet ügyeit is intézzék.

3. Az erdélyi zsidó ifjúság az utóbbi időben egyre erőteljesebben és határozottabban formában tért át a chalucit utjára. Erdély különböző helyein chaluc telepeket állítottak fel az ifjúsági szervezetek. A szövetség elsőrendű feladata, hogy megteremtse ezen telepek anyagi bázisát és ellenőrizze azoknak munkáját. Nem az a lényeg, hogy sok chaluc telepünk legyen, hanem az, hogy hachsarrah telepeinkről igazi chalucok kerüljenek ki Erec Jisraélbe. Erélyes kontrolra van szükség és vigyáznunk kell arra, hogy ne „műkedvelő“ chaluc telepeink legyenek, hanem olyan szniffek, melyek ugy szellemileg, mint fizikailag felkészültek és meg edzett emberek termelnek ki. Ez a kérdés a konferencia legkomolyabb problémáját kell, hogy képezze.

4. Likvidálni kell már egyszer a Cur-Salom ügyet is. Nem lehet ez a kérdés a cionista munka kerékkötője. Nem lehet ez jövevény arra, hogy bárki is akadályoztassa az Alapokért folyó munkát. Vagy sikerül a KKL-lel megfelelő egyezményt elérni, vagy ha a KKL-nek az nem áll

módjában, a kérdésnek akkor is le kell kerülnie a napirendről és cionista munkánknek tovább kell haladnia a maga útján.

5. A sajtó kérdését is meg kell oldania a konferenciának és gondoskodnia kell, arról, hogy a szövetség hivatalos lapja megfelelő nivó és tartalom mellett zavar talanul jelenhessen meg.

Az erdélyi zsidóság elvárja a konferencia delegátusaitól, hogy felelősségük teljes tudatában vizsgálják meg az er-

SPORT

Ünnepi sportprogram

Cluj-Kolozsvár, június 2. (Az Uj Kelet tud.) A pünkösti ünnepnapokon az összes kolozsvári egyesületek foglalkoztatva lesznek. A KAC és az Universitatea itthon fogadja a BSZKRT, a legjobb budapesti amatőr csapatot. Az amatőrök két évvel ezelőtt már igazolták kivételes klasszicitásukat. Az egyetemes pesti csapat volt, mely az Universitateat megverte két évvel ezelőtt. A KAC ezúttal komoly együttessel áll fel ellene, mig az Universitatea ismét nélkülözni kénytelen válogatottjait, akik a balkánidán vesznek részt.

A többi csapatok a következő turnékon vesznek részt: A Haggibbor Gyulafehérváron játszik az Unirea jövevény csapatával. Az Unirea az eddig ott szereplő kolozsvári csapatokat mind megverte, az Universitateat is beleszámítva. A Haggibbor komplett csapattal áll fel a kemény ellenfél ellen, a következő összeállításban: Rosenfeld, Zélig (Krausz II) — Havas, Weinberger — Edelstein — Gancz, Krausz III. — Karusz I. — Meister — Márk — Jakab, Tartalékok: Noe, Rosenfeld II., Barabás.

A Románia Marosvásárhelyen játszik két mérkőzést, a CFR Tövire rándul át. Vasárnap előmérkőzés: Universitatea — KAC ifj. bajnoki, hétfőn KMSC — Haggibbor ifjúsági bajnoki. A BSZKRT — KAC mérkőzés előtt Kolozsvár mint a tornászcsapata Morariu Albin vezetésével bemutatja gyakorlatokat tart.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A Magyar Színháznak sikerült megállapodni Dayka Margittal a vendégjátékok meghosszabbítására. Az a hallatlan siker és érdeklődés, amely Dayka Margit vendégfellépéseit a Magyar Színházban kísérte, arra indította a színház igazgatóságát, hogy tárgyalásokat folytasson a művésznővel a vendégjátékok meghosszabbítására. Sikerült is Dayka Margittal megállapodni, hogy vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal leg-híresebb szerepében, a Torockói menyasszonyban fellépjen. Ezen kívül pünkösd hétfőjén délután hatkor megismétlik az Egy kis senki előadását, valamint este mérsékelt helyárrak mellett Dayka Margit második legnagyobb sikerű szerepében, Szép Ernő Aranyórájában lép fel. További tárgyalások folynak még Dayka Margittal arra vonatkozólag, hogy kedd este eljátsza a Nebántsvirág főszerepét. A színház pénztára jegyeket

- Kérek egy pár gummisarkot!
- Parancsolja a legjobbat?

- Persze, csakis **Palmát!**

délyi cionizmus problémáit és a mai általános érdeklődést egy erőteljes szervezeti élet szolgálatába állítsák.

Riesel Jakab

egész nap árusítja. A színház mindenkit felszólít arra, hogy jegyéről elővételeben gondoskodjék, mert esténként a lehetőséggel határos a pénztár közelébe férközni.

A Magyar Színház pünkösdje. A Magyar Színház pünkösd vasárnapján és hétfőjén hat előadást tart. Vasárnap délután háromkor Dayka Margittal a Torockói menyasszonyt adják mérsékelt helyárrakkal, délután hatkor az Erik a buzakalászt, este 9-kor pedig a szezon legnagyobb operettsikerét, a Kadétszerelmet. Hétfőn délután 3-kor a Teve kerül színre mozhelyárrakkal, délután hatkor ismét Dayka Margit lép fel az Egy kis senkiben, végül hétfőn este 9-kor Szép Ernő világhírű darabjában, az Aranyórában játszik Dayka Margit.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA
Szombaton este 9-kor: Emmy. (Ujdonság először!) Dayka Margit vendégjátéka. Rendes helyárrakkal! Ssz.: 125.)

Vasárnap d. u. 3-kor: Torockói menyasszony. (Ssz.: 126.)

Vasárnap d. u. 6-kor: Ériz a buzakalászt. (Ujdonság 6 ódszor. Ssz.: 127.)

Vasárnap este 9-kor: Kadétszeretem. (Operettujdság 6-szor. Ssz.: 128.)

Pünkösd hétfő d. u. 3-kor: A teve. (Operettujdság mozhelyárrakkal. Sorozatszám: 127.)

Pünkösd hétfő d. u. 6-kor: Egy kis senki. Ujdonság másodsor. Dayka Margit vendégjátéka. Rendes helyárrakkal. Ssz.: 128.)

Pünkösd hétfő este 9-kor: Aranyóra. (Szép Ernő világsikerű színműve. Dayka Margit fellépésével. Mérsékelt helyárrakkal. Ssz.: 129.)

Szerdán este 9: Vitéz Benája. (A kolozsvári Wizo előadása. Ssz.: 132.)

OPERA MOZGO:

Péntektől ünnepi premier:
Sex Appeal-es asszonyok. Pazar kiállítású zenés vígjáték. Főszerepekben: Johannes Reimann, Anny Ahlers, Paul Westermeyer, Kiegészítő műsor: Hare Mandzsuriáért. Fredeti felvételek a japán-kínai harcok színhelyéről.

SELECT-MOZGO MŰSORA

Szombat 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Hétfő 5, 7 és 9 órakor:
A becsületlen megtaláló. László Aladár közismert vígjátéka nyomán, főszerepekben: Kay Francis és Mirjam Hopkins, Hollywood legelegánsabb csillagai.

URANIA-MOZGO MŰSORA

Péntek 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Hétfő 5, 7 és 9 órakor:
Grand Hotel. Vicki Baum világhírű regénye nyomán, főszerepekben: Greta Garbo, Joan Crawford, John és Lionel Barrymoore.

Cluj, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc ucca) 3.

D. Mociornita Cipőgyár Gyári árai

Pünkösti olcsó árak:

Gyermek lakcipők Lei 140
Színes gyermek szand. Lei 65-től
Elegáns női kivágott cipők Lei 270-től

Római szandálok Lei 140-től
Elegáns férfi félcipő Lei 370-400

Cluj, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc ucca) 3.

a legjobb cipőkrém.
Kérje mindenütt.

tását. A költségvetés első tétele a szervezeti főtítkárság felállítását kell, hogy szolgálja. A külön szervezeti főtítkárság hiányában a központ és helyi csoportok között megalakult és sok helyen meg is szűnt az eleven kontaktus, mely egye dülly biztosítéka az organikus és folyamatos szervezeti életnek. Az egyes helységek érdeklődése a minimumra csökkent, melyre mi sem jellemzőbb, mint a NIB-gyűléseken látható érdektelenség. Nem lehet megkivánni az Alapok főtítkáraitól hogy egyuttal a szervezet ügyeit is intézzék.

3. Az erdélyi zsidó ifjúság az utóbbi időben egyre erőteljesebben és határozottabban formában tért át a chalucit utjára. Erdély különböző helyein chaluc telepeket állítottak fel az ifjúsági szervezetek. A szövetség elsőrendű feladata, hogy megteremtse ezen telepek anyagi bázisát és ellenőrizze azoknak munkáját. Nem az a lényeg, hogy sok chaluc telepünk legyen, hanem az, hogy hachsarrah telepeinkről igazi chalucok kerüljenek ki Erec Jisraélbe. Erélyes kontrolra van szükség és vigyáznunk kell arra, hogy ne „műkedvelő“ chaluc telepeink legyenek, hanem olyan szniffek, melyek ugy szellemileg, mint fizikailag felkészültek és meg edzett emberek termelnek ki. Ez a kérdés a konferencia legkomolyabb problémáját kell, hogy képezze.

4. Likvidálni kell már egyszer a Cur-Salom ügyet is. Nem lehet ez a kérdés a cionista munka kerékkötője. Nem lehet ez jövevény arra, hogy bárki is akadályoztassa az Alapokért folyó munkát. Vagy sikerül a KKL-lel megfelelő egyezményt elérni, vagy ha a KKL-nek az nem áll

Szőrmefestékek, szappangyökér, hidrogén, berzsenyikivonat

és az összes többi ipari vegyszerek festékek

Ullmann József és Fia
Oradea, Telefon 6-77.

SZINKÖR-MOZGO MŰSORA

Szombaton 3, 5 és 7-kor: Mona Lisa elrablása. Operettvilágságer. A főszerepekben: Willy Forst, Trude von Molo. Rendezte: Bolváry Géza. Zenéjét szerezte: Robert Stolz.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, június 3.

Bukarest. 19.20: Grammfón. 20.15: Carmen dalegylet. 20.45: Előadás, 21: Könyv és román zene.

Budapest. 6.45: Terra. Utána grammfón. 9.45: Hírek. 12.05: Szalonzenekari hangv. 12.30: Hírek. 1.15: Pontos időjelzés, időjárás. 1.30: Házikvintett. — 4: Meseóra. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5.30: Cigányzene. 7.10: Palestrina-kórus. 7.55: A vivás művészete. 8.20: Tarkaest. 10.20: Pontos időjelzés, időjárás, majd jazz. 11: Nemzeti himnuszok, indulók.

Bécs. 13.45: Kurz Zelma lemezek. Breslau. 20.30: Vidám est. Lépese. 18.30: Baritonadalok. Varsó. 22.05: Chopin művek. Milánó. 19: Dalok grammfónon. Róma. 21: Nagy hangv. Prága. 19.25: Szlovák dalok. Pozsony. 20.15: Tarkaest. Osló. 20: Könyv zene. Stockholm. 20.15: Régi tánczene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt keresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbelvég mellékelve van.

כשר

Műtejtő, készítő a rettegő főrabbi felügyelete alatt, alkalmas mindennemű sajtó készítéséhez. Kapható Legmann Mór Re-teag, jud, Somes.

Csípkebevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kelengyék készítése Wesselényi M. ucca 3. Weissmann R. — Ugyanott kézzelvarrott kesztyűk készítése és tanítása.

Művészies paróka készitést, alakitást és fésülést jutányosan vállalok. G Lotti Calea Reg. Ferdinand 3. az udvarban.

Benősülhet feltétlenül intelligens, agilis izr. fiatalember, megyeszékhelyen és nagy rayonnal rendelkező elsőrangú kereskedelmi ügynökségbe. Fényképpel ellátott ajánlatok „Jövő“ jellegére a kiadóba.

Üzletet vagy üzlethelyiséget keresek jó vidéki helyen is. Részletes ajánlatokat „Kezdő“ jellegére a kiadóba kéretnek.

Örökre adnám 2 éves, szép, barna fiacskámát, Cim a kiadóban.

Fiatal, intelligens zsidó könyvkereskedősegéd azonnali állást keres. Román cégnél szabadult fel. Cim: Braun, Cluj, Universitáti 3.

Megvételre keresek Hitelbank tőherrel ingatlan. Ajánlatot „Helybeli“ jellegére a kiadóba kérek.

Megnyitott a „Familia“ kóser vegetárius étterem. Ünő ucca 10, hátul az udvarban Kítűnő, változatos konyha, izletes ételek. Vezető: Schwartz Ignác.

országia i
A francia
jesztett elő
becsületes
lat lehetőv
része helye
sát megszil
hassanak k

Ausztrália
süket. Lon
Allamok, F
lia buzaér
ausztráliai
az a bejele
zájarulást
tőshez. Az
pontja ind
amennyibe
portját a je
ne elegt k

litési alap
ból jelentik
kiegyenlítő
vel foglalk
zódve arról
gel állandó
középfoly
valutát s n
amelynek p
gasabb ped

A „Taka
feleit, hogy
ismét csak
a keresked
A hitelezés
letre törté

— Felhí
rekhez, ho
1933 júniu
tandó ren
Spártistül
Dávid Józ

— Dayk
házból val
pett fel e
Margit a
János vig
lányt adta
juk egy k
van szokva
dult szinés
viszont, ez
jól, mint l
ragadta m
nyire eltér
zalt szinpa
nyire egyé
repben, m
szinészi f
vigjáték-cs
zus ember
Dayka kül
sulyozni a
grimással
sági a kiad
ünnepele.
dott a töb
mindenki
Mészáros
darabban.
taps és ne

HIREK

Royal Mozdó

Ma, szombaton:
Fehér Démon

A szezon legnagyobb, legdrágább premier világműve. Hans Albers, Gerda Maurus, Trude von Molo.

Vasárnap d. e. 11-kor matiné:
ALPÁR GITTA

„Magszólt a szívem”
10, 15 lejes helyárak.

— Buza helyett tengerit lehet Franciaországba importálni, Párizsból jelentik: A francia kormány törvényjavaslatot terjesztett elő a külföldi tengeri ideiglenes beengedésének szabályozásáról. A javaslat lehetővé teszi, hogy a buzaimport egy része helyére — melynek kontingentálását megszüntették — tengerit importálhassanak kontingensek keretében.

— Amerika, Kanada, Argentina és Ausztrália nem csökkentik buzaimportjukat. Londonból jelentik: Az Egyesült Államok, Kanada, Argentina és Ausztrália buzaárkezelését feltűntetve az ausztráliai államszövetség delegátusának az a bejelentése, hogy nem adhatják hozzájárulásukat a buzaimport csökkentéséhez. Az ausztráliai kormány álláspontja indokolásul azt hozza fel, hogy amennyiben nem tartaná fenn buzaimportját a jelenlegi szinten, nem tehetne elégítettségét.

— Az osztrák jegybank valutakiégnyelési alap létesítésével foglalkozik. Bécsből jelentik: Az osztrák jegybank valutakiégnyelési alap létesítésének kérdésével foglalkozik. A vezetőség meg van győződve arról, hogy néhány millió sillinggel állandóan 25 százalékos diszajziós középárfolyamot tarthatják az osztrák valutát s nem lesz szezonos ingadozás, amelynek legkisebb kilengése 18, legmagasabb pedig 40 százalékos.

Vasárnapra halasztották a Kishitelbank közgyűlését

Annak idején közölte az Uj Kelet a Kishitelbank közgyűlési meghívóját, de a múlt vasárnapra tervbe volt ülést technikai okokból nem lehetett megtartani. Az intézet igazgatósága most annak közlésére kért fel bennünket, hogy a közgyűlést június 5-én, vasárnap délelőtt 11 órakor fogják a neológ hitközség, Calea Regele Ferdinand 52. szám alatti tanácstermében megtartani.

A közgyűlés kegyeletos aktussal foglalkozni az intézet nagyvívű néhai elnökének **Schwarz Jakab** emlékének, akiről az igazgatóság és a részvényesek megbízásából dr. Spitzer József fog napirend előtt emlékszóval tartani. Az igazgatóság erre való tekintettel kéri a részvényeseket, hogy minél nagyobb számban és pontosan megjelenni szíveskedjenek.

— **Értesítés.** A mélyen tisztelt fürdő látogató közönséget ezúton tisztelettel értesítem, hogy az Uioarai (Marosújvári) sófürdőnél az idei szezonra a köser vendéglőt bérbe vettem, ahol szolid árakkal kívánok a t. közönség rendelkezésére állítani. Pontos és tiszta kiszolgálás biztosítva lesz. Tisztelettel: **Goldner Jozsua** hittan tanító, Cluj.

— **Eljegyzés.** Elfer Jolánt Kosice eljegyezte Blütnér Mendel Toplicáról a Blütnér Dávid Fiai cég baltagja.

— **Öngyilkos lett a pécsi színház igazgatója.** Budapestről jelentik: Fodor Oszkár, a pécsi színház igazgatója ópiummal megmérgezte magát. Hátrahagyott leveleiben tették okát anyagi zavarokban jelölte meg.

— **Száztizenkét sátorban árulták a magyar könyvnapon a könyveket.** Budapestről jelentik: A könyvnapon 112 sátorban árulták a magyar könyveket. Délben Albert főherceg látogatást tett az Irók Gazdasági Egyesületének sátrában s több, mint egy órán át elbeszélgetett az irókkal. Később Gömbös miniszterelnök és Hóman Bálint közoktatásiügyi miniszter is megjelentek a pavilonban s vásároltak könyveket.

Élvezet-e
harisnyákat stoppolni?
Igen! ha elég

„Vita”
bonbon

van otthon. Nagyszerű ízük mellett élesztik a munkakedvet.

Amerre jártok, amerre keltek, mindenütt csak „Vita”-t egyetek!
Csodásan frissítő és tápláló!

„Kandia”-gyártmány
Timisoara.

— **Kis hírek Hitler Németországból.** Berlinből jelentik: Hindenburg elnök este elutazott Keletporoszországba. Az elnök a neudecki birtokon fogja tölteni a pünkösdünnepet. — Az AEG koncert berlini nemzeti szociálista üzemi sejtjének 12 ezer tagja gyűlést tartott a Sportpala-tában. Engel birodalmi gyűlési képviselő ismertette a résztvevők előtt a német munkafront feladatait. — A német nagyipari szövetség két hétig tartott átszervezésé befolyást nyert. A szervezet támogatni kívánja munkájában a birodalmi kormányt.

— **Segélykérés.** Egy teljesen lerongyolódott borsai zsidó fiatalember, aki gyalog jött vissza Bukarestből, mert ott nem bírt álláshoz jutni, ezután kéri a jöszivű zsidókat, hogy juttassák hozzá némi pénzhez, mellyel hazá tuda utazni. Teljesen le van rongyolódva s meztelen rója az uccákat. Szíves adományokat az Uj Kelet továbbit Grünberger Márton részére.

— **A kínai önkénteseket eltávolították az északkeleti semleges zónából.** Londonból jelentik: A kínai önkénteseket eltávolították az északkeleti semleges zónából, a Nagy Fal—Peking—Tienstin és a Szei-Csuang vasutvonalak közötti területről.

NAPRÓL NAPRA

A csikagói világkiállításon megépítették a hőmérséklet templomát, melynek tornyára 21 emeletmagasságu hőmérőt szereltek. A hőmérsékletet a gigászi hőmérőben izzó neonoszlop jelzi.

A bécsi ünnepi hét alkalmából szombaton este a Theater an der Wienben Lehár Ferenc vezényletével színe kerül ünnepi előadásban a Luxemburg grófia. Angelát Jeritza Mária alakítja.

Newyorki jelentés szerint Greta Garbo legközelebbi filmje a Christine lesz. A sztár nem fogadta el rendezőnek az átszerződött Josef Sternberget s más rendezőt kért a filmhez.

A londoni hölgyek legújabb divathóbortja az arany és ezüst körömmanc.

Juliusban Bécsben Hermann Bahr hetvenéves születési évfordulója alkalmából a Burgszínház fel fogja ujtani az író valamelyik darabját.

Ma szombat este nyílik meg a „Kristály-Palace” d'ète

gyönyörű kerthelyisége Str. Saguna 13 sz. alatt (volt „Florida“)

A „Takarékoság” Rt. értesíti ügyfeleit, hogy f. évi június hó 1-től kezdve ismét csak 5 százalékot számítanak fel a kereskedőcégek kezelési költség címén. A hitelezés a fenti időtől kezdve 3 részletre történik.

Miért használ minden gazdasszony

„Olivum”
növényi ételolajat?

— **Felhívás a férfi és női szabómesterekhez,** hogy szíveskedjenek megjelenni 1933 június 4-én délelőtt tíz órakor tartandó rendkívül fontos közgyűlésen az Spartestület helyiségében Carolina-tér 5. Dávid József, a szakosztály elnöke.

— **Dayka Margit vendégfellelése a Jó házból való úrlányban.** Csütörtökön lépett fel először, mint vendég, Dayka Margit a kolozsvári színpadon. Vaszary János vigjátékát, a Jó házból való úrlányt adták. A kolozsvári közönség, valljuk egy kis lokálpatriotizmussal, hozzá van szokva ahhoz, hogy Kolozsvárról indult színésznőt mint neves sztárt lásson viszont, ez azonban sohasem esett olyan jól, mint Dayka Margitnál. Különösen az ragadta meg a figyelmünket, hogy meny nyire eltér Dayka a budapesti, uniformizált színpadi alakítás sablonjaitól. Meny nyire egyéni, üde és kedves ebben a szerepben, mely alapjában ismert és unt színészi feladat, az a bizonyos operett-vigjáték-csútról, aki „megfőz” egy morózus embert. A darab szellemes azért és Dayka különösen kedvesen tudja kihangsúlyozni a poéneket és különös behelyező grimásszal tér napirendre a darab ócskaságai felett. A közönség elragadtatva ünnepelte. De a közönség nem fukarkodott a többi szereplőkkel szemben sem, mindenki sok nyíltszíni tapsot kapott. Mászabos volt még új ember ebben a darabban, az ő alakítását is rengeteg taps és nevetés honorálta.

— **Avignon non acceptat.** Párizsból jelentik: Avignon városának szociáldemokraták képviselő testülete nem hajlandó fogadni a kormány két tagját, akik közoktatásiügyi kongresszusra akartak a városba ellátogatni. Az ellentétek oka abban keresendő, hogy a képviselőtestület egy városi iskola támogatását kérte a kormánytól s ezt megtagadták.

— **Törökországban állami monopólium-má deklarálták a kábítószerket.** Londonból jelentik: Angorai jelentés szerint a török nemzetgyűlés állami monopólium-má deklarálták a kábítószerket.

Mert jobb

minden eddigi hasonló gyártmánynál

— **Orvosi hír.** Dr. Reich Izidor belgyógyász rendelkezést szív és vérkeringési beteg részére megkezdte Buziás fürdőn strada Avram Jancu 22. szám alatti Schausz villában.

— **Petróleum után kutatnak egy magyar falu közelében.** Budapestről jelentik: A györmegyei Nyulfa községében petróleum után kutatnak. Az eddigi furások eredményeképpen negyven méteres mélységben egyelőre 28 fokos melegvizet találtak. A napokban nagyobb fúrógépekkel folytatni fogják a mélyebbre hatolást a föld belsejébe.

— **Gyomor- és hasbántalmak, izgékonyság, migrén, kimerültség, szédülés, szív- szorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, csökkent munkaképesség** sok esetben megszűnnek azáltal, hogy a beteg napoként reggel éhgyomorral megiszik egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet. Az emésztőszervek bántalmaitak szakorvosai általánosan dicsérik a **Ferenc József** vizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epikiválasztást fokozza, az anyagcsereét megélénkíti és a vért felfrissíti.

— **A kolozsvári zsidó iparosok vigalmi bizottsága tisztelettel meghívja a t. tagjait, kedves vendégeit, valamint Kolozsvár egész zsidó társadalmát a június hó 4-én, vasárnap este fél 10 órai kezdettel a Regál kávéház nagy különtermében tartandó, a szezon első fagyallatstjére. Tekintettel arra, hogy ezen nagyszabású ismerkedési estély egész bevétele az aggyük a nagyközönséget, ugyszintén az egyesület összes tagjait, hogy okvetlenül eljönni szíveskedjenek a hozzátartozóikkal együtt. A **hölgybizottság.****

MUSSOLINI VALLOMASAI. Emili Ludwíg, a világhírű író, a nagy emberek életének és belső világának éssze mő kutatója világhírű könyvét a mai Európa kétségteletlenül legizgatóbb, legszínesebb politikai egyéniségéről — Mussoliniról írta. A könyv kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ára csak 57 lej.

Mert az

„Olivum”
Egészséges, tápláló és olcsó.

Kreuger gyufakirály szerelmei. Ingeborg Eberth rendkívül közvetlenül megírt könyve Ivar Kreugerről, amelyen keresztül bepillanthatunk e zseniális pénzembernek, vagy kalandornak felfokozott szerelmi életébe és gyönyörűségeibe. A könyv kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ára csak 57 lej.

— **Esztországban letartóztatták a Moszkvából visszatért szakszervezeti delegátusokat.** Londonból jelentik: Az eszt hatóságok az eszakkélet-esztországi Narwa határállomáson letartóztatták az eszt szakszervezetek Moszkvából visszatért küldöttségének tagjait.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Jekelfalussy György, a magyar kardvívás olimpiai bajnoka hosszabb idő óta betegeskedett. Kétséges volt, vajjon részt vehet-e az európa-bajnoki vívóversenyeken. Állapota most már annyira javult, hogy minden valószínűség szerint indulhat az Erópa-bajnokságban.

Felkestoneban a brit birodalmi sakk-egylet nemzetközi sakkolimpiaszót rendez. Eddig a következő államok neveztek be: Argentina, Ausztria, Belgium, Csehszlovákia, Dánia, Esztország, Franciaország, Izland, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Magyarország, Anglia, Olaszország, Svédország, Spanyolország és az Egyesült Államok.

Theodore Dreiser: Amerikai tragédia. A szerelem és pénzsóvár amerikai ifjuság tragédiája. A legnagyobb mélységeket tárja fel, amelyek a háboru utáni fiatal nemzedék előtt nyílnak meg: a szörnyű lelki harcot, amelyet a testet-lelket meg-alázó szegénység és a gondatlanságot jelentő gazdagság nap-nap után való összehasonlítása jelent. A három kötet ára finom papíron nyomva füzve 234 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg előzetes beklüldése mellett vagy utánvétel.

Ezért ne fogadjon el kereskedőjétől csak

„Olivum”
ételolajat.

— **Lelki betegségek keletkezése és gyógyítása.** Írta dr. Gartner Pál. Ára 117 lej. Dr. Wexberg Erwin: Az ideges gyermek. Vezérfonal szülők részére, 75 lej Lepage-nál, Kvár. Küldje bélyegben, vagy kérje utánvétel. Kérjen ingyen orvosi jegyzéket.

UJ KELET Legújabb hírek

Nagyiklódon eltemették Tischler Mórt

Tischler Elemér megrázó beszéde atyja sírjánál

Ictodu-Mare—Nagyiklód, június 2. (Az Uj Kelet tud.) Ma délután 3 óra körül ment végbe Nagyiklódon a Bukarestben meggyilkolt Tischler Mór temetése. Kolozsvárról mintegy tíz autó, busz és sok magánautó vitte le Tischler Mór barátait és ismerőseit, hogy utolsó útjára kísérjék a tragikus végű zsidó férfit. A temetésen ott volt Nagyiklód apraja-nagyja. Ott voltak a falu és környék parasztjai is és megilletődve álltak körül Tischler Mór koporsóját.

Az első bucsuztató

Három óra előtt néhány perccel érkezett meg Bukarestből a kolozsvári Chevrach Kaddisah autó-kamionja, mely Nagyiklódra hozta Tischler Mór holttestét. A halottas koporsót a templom előtt helyezték le. *Lusztig* József, az iklódi hitközség agg elnöke, Tischler Mór egykori tanítója lépett először a koporsó elé és megindító szavakban vett búcsút a halottól.

Ezután megindult a gyászmenet a temető felé. A koporsót végig barátok és rokonok vitték. A nyitott sírnál az első gyászbeszédet *Wesel* Albert főrabbi, az orthodox központi iroda elnöke tartotta, majd *Braun* Henrik nagyiklódai főrabbi, *Kanner* egyetemi rabbi, *Perce* *Strohli* kolozsvári rabbi bucsuztatották Tischler Mórt.

Tischler Elemér megrázó beszéde

Ezután dr. Tischler Elemér, Tischler Mór fia lépett a koporsó elé és a család nevében a következő megrázó szavakat mondotta:

— Fiad bucsuzik téled, anyám és testvéreim nevében is. Nemcsak Téged temetünk, de eltemetjük reményeinket is. Saját magunkat gyászoljuk, amikor itt állunk még mindig a gyilkosság hatása alatt. A revolver, mely kioltotta életedet, bennünket is egy egész életre elintézt. Ha isten kegyelmes is volt hozzám és a második golyótól engem megmentett, akkor is összetörte életemet. A legnagyobb szív, a legnagyobb elme voltál. Deris kék szemed, amely mindig optimisztikusan látta a világot, kihuny és mi kérdezzük: ki fog bennünket ezentul vezetni? Amíg élte, azt mondtuk, van egy anyagiakban szegény, de szívben jóságos apánk.

„Sómá Jisraél!”

Majd a gyászolókhoz fordult és így folytatta szavait:

— A halálos ágyán, amikor első ízben magához tért apám, első szava ez volt: „Sómá Jisraél!”, a zsidó nép örök hitvallomása. Aztán felém fordulva mondotta: „Fiam, gondoldj a családra, gondoskodj anyádról. Fiam hívj be a törvényszék elnökét.” S amikor odahívtam az elnököt, így szólott hozzá: „Uram, én el fogok menni, én elhagyom az életet. Arra kérek, vedd tudomásul: soha ezen a földön nem csalom, vedd tudomásul, hogy ártatlanul és becsülettel halok meg.”

E szavaknál zokogás rázta meg a

— Sok ember teljesen elveszti minden életkedvét, mert borzasztóan kínozza a rheuma és köszvény. De nincs ok a kétségbeesésre, mert a szenvedők ezrei nyerték már vissza a Togat által egészségüket. A Togat erősen hűgysavoldó és a bajt gyökerében támadja meg. Továbbá nagy mértékben bakteriumölő.

gyászolókat. Szem nem maradt szárazon. Mindenki szívbe hasítottak a fiu szavai. Percekig tartott, míg Tischler Elemér magához tért és volt ereje, hogy folytathassa beszédét.

— Nem érdekel — mondotta —, hogy a földi igazságszolgáltatás milyen mértékkel fogja elintézni a gyilkost. Csak arra kérek, Uram, Istenem, világosít

sad meg a hatalmasok értelmét és szűnjön meg már az a demagógia, mely gyilkosságokhoz vezet.

— Véremmel szeretném megváltani a sok bosszúságot, amit talán elkövettem ellened, Apám! Ha vétkeztem, esdve kérek, bocsáss meg. Tizenöt év óta küzdöttél értünk keserves küzdelmet és ime vértanúsággal fejeztél be nemese életedet. *Legyen halálot megváltása a zsidóságnak és az emberiségnek és legyen diadala az igazságnak. Isten veled!*

A rokonok nevében Mayer Mayer, Bürger Albert, dr. Simon Miksa, dr. Hirsch Elemér és dr. Hirsch Gyula, a kolozsvári orthodox hitközség nevében *Biró* Andor elnök, a dési hitközség nevében *Ordentlich* Ferenc, a Zsidó Párt nevében dr. *Klein* Miksa, végül a tisztviselői nevében dr. Neumann Vilmos bucsuztatta Tischler Mórt.

Ezután örök nyugalomba földelték el Tischler Mór tetemet.

Trotzkij maga is megerősíti Moszkvába való visszatérésének hírét

A gazdasági élet irányításában kap szerepet a száműzött népbiztos

London, június 2. Konstantinápolyi lap jelentések szerint a szovjet hivatalos kiküldöttje és a jelenleg Konstantinápolyban tartózkodó Trotzkij között utóbbi szovjetterületre történő visszatérése ügyében kedvező mederben folynak a tárgyalások. Egyébként a Konstantinápolyban tartózkodó Trotzkij maga is megerősítette az újságírók előtt a szovjet és közte folyó tárgyalások hírét. Annak a remény-

nek adott kifejezést, hogy közelebbről visszaköltözhetik Moszkvába. Ugy hírlik, hogy Trotzkij újra szerepet kap, ezáltal a gazdasági élet irányításában.

Angol lapok a hír kommentárjaképpen hangoztatják azt a meggyőződést, hogy Trotzkij újabb oroszországi szerepének a követett külpolitikára is hatása lesz.

Az agrárállamok közösen vesznek részt a londoni konferencián

A nemzetközi faszindikátus is meghívót kapott a világgazdasági konferenciára

Bucuresti-Bukarest, június 2. A bécsi fakongresszuson résztvevő román delegáció, amelynek tagjai voltak *Dreacea*, a CAPS igazgatója, *Vermes*, a Forestiera igazgatója és *Ionescu* mérnök, ha zaérkezett. A küldöttség beszámolt a bécsi tanácskozásokról, amelyek első sorban hivatva voltak az árakat szabályozni, valamint a magyarországi faszállítás összes a külföldi szakköröket is érdeklő módzatait és a kontingen-eket. A nemzetközi faszindikátus

egyébként a londoni konferenciára is meghívást kapott és magyszabásu memorandumban fogja ott feltárni a fapiac szanalásával kapcsolatos intézkedések szükségességét.

A bukaresti agrárkonferenciát, amely vasárnap délelőtt kezdődik a román kamara üléstermében, *Vaida* miniszterelnök fogja megnyitni. Azután megválasztják a konferencia elnökét valójában Madgearu személyében, majd a delegációk vezetői üdvözlik a konferenciát. A bol-

Junius 1-én megnyílt a Rónaszéki sósfürdő és üdülőhely

A máramarosi hegyek ragyogó pontja gyógyulást, üdülést és szórakozást nyújt.

Olcsó lakás! Olcsó ellátás! Olcsó fürdőjegyek!

Előjegyezni lehet lakásra és jegybérlésre Ebbe S. Sighet, Kulturpalota címen.

gár delegációt *Muriaeff* pénzügyminiszter, a lengyeleket *Zavalaki* pénzügyminiszter, a jugoszlávokat *Cioclac* Anticij bukaresti meghatalmazott miniszter, a csehszlovákok delegációját *Seba* meghatalmazott miniszter képviseli.

Az a vélemény, hogy a konferencia munkája eredményes lesz és megalakítják az agrárállamok közös frontját, amely Londonban egységesen fog fellépni a közös érdekek védelmében.

Ehhalasztották Skodák 67 millió adóbírságának tárgyalását

Bucuresti-Bukarest, június 2. A bukaresti törvényszék csütörtökre tűzte ki a Scoda-cégnak a rá kivetett 67 millió pénzbírság ellen benyújtott fellebbezése tárgyalását. Mivel a pénzügyminisztériumtól még bizonyos iratok nem érkeztek meg a törvényszékhez, a tegnap tárgyalást egy hónappal ehhalasztották.

Cuza intervenciójára szabadlábra helyezték a jasi hadbíroságnál letartóztatott diákokat

Bucuresti-Bukarest, június 2. A Curen-tul szerint *Cuzának* a miniszterelnöknél történt közbenjárására a jasi hadbíroságnál hosszabb ideje fogvatartott diákokat szabadlábra helyezték. Egyébként az egyetemi tanács által kizárt diákok közül tegnap számosan jelentkeztek a rektoránál, kijelentették, hogy nem maradnak szolidárisak *Gavril-scuvai* és kérték büntetésük elengedését.

Egy parasztfaszony agyonütötte állatias hajlamu fiát

Bucuresti-Bukarest, június 2. A neamtmegeyi *Zernesti* községben *Hlocinca* *Fruzina* 45 éves asszony fejébe agyonütötte 21 éves fiát, *Ioant*. A gyilkosság borzalmas oka, hogy a legény erőszakot akart elkövetni anyján.

Nagy a tülekedés a megülő kereskedelmi és ipari tárca iránt

Bucuresti-Bukarest, jun. 2. A Curen-tul szerint az ipar és kereskedelmi tárca ára annyira a reflektáns és olyan harc folyik emiatt a kulisszák mögött, hogy *Vaida* alighanem meg fogja tartani a maga számára ezt a tárcát és ezzel kíván véget vetni a tülekedésnek. Államtitkárnak a miniszterelnök egyik bizalmi emberét fogja maga mellé kinevezni.

Lupu parasztpártja Erdélyben is szervezkedik

Bucuresti-Bukarest, június 2. A radikális parasztpárt felbuzdulva bizonyos sikereken, amelyeket *Udvarhely* *Háromszék* és *Brassó* megyében legutóbb elért, elhatározta, hogy Erdélyben erősen szervezkedni fog és igyekszik elveit a kisebbségi lakosság között is népszerűsíteni. A párt június 5-én, hétfőn *Szekelyudvarhelyre* négyülést hívott össze és szánt arra, hogy a magyar parasztköz is nagy számban fogadjon megjelenni. A párt elnöke, *Iunian* is résztvesz a gyűlésen.

Ujabb készülő monarchista puccsterveket lepleztek le Spanyolországban

Madrid, június 2. A hatóságok május eleje óta figyelik néhány, a köztársaság szempontjából megbizhatatlan törzstisztek kapcsolatait és működését. Arra felfedezésre jutottak, hogy a tisztek monarchista összeesküvést szőnek s ezért megkezdették ártalmatlanná tételüket a vezetők letartóztatásával. Mára a letartóztatottak száma már nyolcvanra szaporodott fel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Taxa post-plătite in r. No. 224.713-

da Baron I. Telefon: 9. Havonta 11. évre 600, év. félre: Hav. detések díj. KELET a zsidóság eg. keink után. rás megjelö.

Ketten p.

Hitler mo. ség el nem. magát.

Micsoda. legújabb? Haragszik. variáns kit.

riusait és m. kézzel nyul. rázfészkébe.

Meg kell. nak nem in. volna kétség.

Es amikor. rittakövekk. az árja iste. hajigál ellen. gadtatás mi. alattvalók.

menjenek át. nek, nem fiz. márkányi ta. amit ma nem. meg magána. Pofon ez. gadja.

De a kiesi. Hitler.

A károsos. nyeket, a va. lanítja és a. valóságos. árukra.

Most aztán. Beküldi At. kel nagyme. össze, azokat. megkontremi.

Dollfus ne. Védelmet.

legtöbb befol. sillinget vesz. is van belöle. is szilárdítja. egyenlítési al. ton tehát me. kaja.

Es ez az a. pont, amelyen. ler meg fog b. kezd inogni. ingás nem f. yben ki fog. borut követö.

Es akkor. politikája fo. assa.

A „nagy”. koncepció.

Megváltást. evést, a kapi. ság letörés.

A „harás. egtörését h. tenélküli z. berek egzi. neadjára.

A munkás. a tüke és.) uralma. alatt eg. löfföket. ak.

Most aztán. emányzati. mely marad. ilyen arapi. a megtéves. almi frázisa.

A kapitális. olyan kiesik. hogy az emb. vessen az.

A nagy g. m-teremtés. g megszű. rvezetében.

gy „a kor. itéseket ad. t olyan m. g feltétlen.

Hogy e n. egvásárolni. szél a „le. nceptió.

Beszél azon. an megre.